

SLOV dohodek

Študijska knjižnica
Koper

KOPER — 31. JULIJA 1959

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI

LETU VIII. — ŠTEV. 30

Izhaja vsak petek. — Izdaja časopisno založniško podjetje »Primorski tisk« Koper. — Naslov uredništva in uprave: Koper, Cankarjeva ulica 1, telefon 170 — Posamezni izvod 10 din. — Celotna naročnina 500 din., polletna 250 din., četrteletna 130 din. Za inozemstvo letno 1000 din ali 3,5 dolarja. — Bančni račun 602-70-1-181. — Rekordov ne vračamo.

S PLENUMA OK ZKS, OKRAJNEGA SINDIKALNEGA SVETA IN OKRAJNEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE

Za višji osebni dohodek po učinku dela

Zaradi izredne pomembnosti uvažanja novega sistema nagrajevanja v gospodarskih organizacijah na območju okraja Koper in realizacije družbenega plana v prvem polletju 1959 je bila v ponedeljek, 27. t.m., v malo gledališki dvorani v Kopru skupna seja treh najpomembnejših okrajnih političnih forumov, OK ZKS, Okrajnega odbora SZDL in Okrajnega sindikalnega sveta.

Predsedujoči, sekretar OK ZKS tov. Albert Jakopič-Kajtimir, je uvdoma poudaril pomembnost delitve osebnega dohodka v okviru novega sistema nagrajevanja, ki je zaradi svoje stimulativnosti glede hitrejšega zviševanja produktivnosti dela, s tem pa zviševanja občega družbenega standarda, tako važno vprašanje, ki služi, da ga po potrditvi novih tarifnih pravilnikov obnovljivo skupni seji, prav tako pa način političnih forumov po vseh občinah našega okraja. Enako važno vprašanje, ki je s prvim tesno povezano, pa so načele, ki stote pred nam pričajo zaostajanja v realizaciji družbenega plana našega okraja v letošnjem prvem polletju.

K prvi točki dnevnega reda je postal referat predsednik Okrajnega sindikalnega sveta tovarš Franc Klobučar, ki je med drugim izvajal:

Predvsem je treba reči, da je glede nagrajevanja v naših gospodarskih organizacijah še došlo začetku, proti kateremu se morajo boriti vse politične organizacije, kajti za vsako ceno moramo uveljaviti princip, po katerem bo izključeno le delovni uspeh posameznika povezan z uspehom njegove delovne enote in podjetja, osnova za delitev osebnega dohodka, hkrati pa najuno mora povzročiti tudi višjo proizvodnost dela — to pa je osnova za dvig osebnega standarda delavcu in osnova za dvig obče življenjske ravni.

Ugotovili moramo, da je v primerjavi s petletnim perspektivnim družbenim planom naraščanje produktivnosti dela v našem okraju v začet-

ku. Imamo pojav, da bruto preizvod narašča, narodni dohodek pa zaostaja. Poglaviten vzrok temu je brez dvema se vse premajhna produktivnost dela.

Tovarš Klobučar je izrazil prepričanje, da se bodo ta vprašanja začela vse bolj povoljno razvijati z uveljavljivijo novih tarifnih pravilnikov. Če pa bomo hoteli to doseči, moramo prav vsa dosegla tarifnega pravilnika v slednjem gospodarski organizaciji temeljito in znova pojasniti delovne kolektivu, kajti v pripravljalnem postopku v zvezi s sprejemanjem novih tarifnih pravilnikov vse to ni bilo delavcu dovolj pojasnjeno. Posameznega člena delovnega kolektiva namreč danes ne more več zanimati samo tarifna postavka, temveč ga mora zanimati analiza ekonomskega uspeha gospodarske organizacije, ki je odvisna od čim boljše organizacije dela, od varčevanja s surovinami itd., zlasti seveda tudi od čimvečje storitve vsakega posameznika. Gre pri tem za element, ki dviga proizvodnost dela.

REALIZACIJA PLANA V PRVEM POLLETJU 1959

V nadaljevanju se je poročal podpredsednik Okrajnega ljudskega odbora inž. Peter Aljančič o realizaciji okrajnega plana v prvem polletju 1959. Priporočil je, da bo poročal samo o nekaterih osnovnih podatkih, v tem ko bo v mesecu avgustu, ko bo izdelana tudi podrobna analiza stanja v gospodarskih organizacijah na osnovi nujnega polletnega obračunov, OLO na svoji seji lahko bolj temeljito razpravljaj o teh vprašanjih.

Nasproti letu 1958 je bila v prvem polletju letosnjega leta po družbeni evidenci vnovičena realizacija za 2,7% višja. V celoti je bil v našem okraju v prvem polletju letosnjki plan izpolnjen z 98 %. Trgovina na debelo je izpolnila polletni plan s 76 % zaradi politike zmanjševanja posrednikov.

Zunanja trgovina pa je polletni plan izpolnila s 74 %. V primerjavi s prvim polletjem lanskoga leta so se polproizvodji zmanjšali za 17%, končni proizvodi pa za 30%, v tem ko so se zaloge surovin in reproduksijskega materiala povečale za 6 %.

Industrija je izpolnila v prvem polletju 39 % letnega plana, po fizičnem obsegu za 29 manj kot predvideva družbeni plan. Položaj je močno podoben situaciji v prvem polletju lanskoga leta, kar pomeni, da bo tudi letos v drugem polletju treba razviti največjo aktivnost za doseglo letnega plana.

V nadaljevanju je tovarš podpredsednik navedel nekatere objektivne vzroke za takšno stanje, pri čemer je navedel percent izvršitve plana za posamezne podjetja in poudaril, da je v splošnem dinamika proizvodnje v našem okraju v skladu s površanjem delovne sile, čeprav nekatera podjetja močno prekoračujejo postavljeni plan zaposlitve nove delovne sile, nimajo pa hkrati enakovredne povečane proizvodnje. Prav tako je navedel (Nadaljevanje na 2. strani)

KULTURNO SODELOVANJE JUGOSLAVIJE IN ITALIJE

Večer italijanskih popevk v Kopru

V okviru letosnje poletne sezone bodo Primorske prireditve 25. avgusta na Titovem trgu v Kopru priredile »Večer italijanskih popevk«, na katerem bodo nastopili med drugimi tudi pevci Claudio Villa, Teddy Reno, Julia de Palma, Anna D'Amico, Anna Paris in drugi. Igrala bosta dva orkestra, in sicer 40-članski Cerigolijev orkester in 8-članski Russov jazz-orkester. Spored, o katerem bomo točneje pisali v prihodnjih številkah našega lista, bosta prenašala RAI-TV in RTV Ljubljana in bo obsegal približno 15 znanih popevk z zadnjih festivalov v San Remu in Neapelju. Napovedovali ga bodo dvoječno, slovensko in italijansko.

Do te prireditve je prišlo v procesu poglabljanja kulturnih vezi med Italijo in Jugoslavijo. Na skupnem sestanku, ki je bil v soboto, 26. t.m., v Kopru, so se italijanski generalni konzul dr. Guido Zecchin, predsednik UO Primorskih prireditve Crtomir Kolenc, predsednik okrajnega Sveta za prosveto in kulturo Stane Škrabar in predstavniki naše in italijanske radio-televizije do-

govorili o vsem potrebnem glede sporeda in organizacije. Direktori televizijski sporedi iz Kopra bo oskrbel RTV Ljubljana, italijanski tehniki pa bodo poskrbeli za radijski most z oddajnikom na Banovskem hribu za celotno italijansko televizijsko omrežje. Preko oddajnika na Nanosu pa

bo Ljubljana posredovala program še Zagrebu in Beogradu.

To bo prvo sodelovanje italijanske in jugoslovanske televizije, za katerega bo brez dvoma veliko zanimanje med prebivalstvom našega obalnega pasu, med turisti in televizijskimi gledalci na obeh straneh meje.

Zacenejo preskrbo

V preteklih štirinajstih dnevih so imeli nadzorni organ, koprskega okraja skupaj s pripradetimi zbornicami oz. podjetji vrsto sestankov zaradi znjanja cen gostinskim uslugam, zradi oskrbe z mesom in zaradi prodaje krhu v mlekarah.

Za več časa namereč nadzorni organi ugotavljajo, da so cene gostinskih uslugam mnogokrat previsoke, če prav bi jih glede na vse vecje število gostov lahko znižali. Istega mnenja je bila tudi Trgovinska zbornica. Zato so priporočali, naj znižajo cene nekaterih gostinskih uslugam, zlasti pa morajo gostinski obrati znižati ceno vinu, zaradi če pred meseci znižanega prometnega dneva.

Glede oskrbe iz seca z mesom so menili, naj bi mesarska podjetja pokazala več pobud za samostojno oskrbo z mesom, dalje, da morajo imeti mesnice večjo izbiro vrst mesa, mesnice pa naj bodo vedno odprite. Glede cen so menili, naj tudi potrošniki sami nadzirajo mesarje, če jim pra-

vilno zaračunavajo meso, meso I. in II. kvalitete pa bodo odsej prodajali le v določenih mesnicah pod tržnim nadzorstvom.

Ker so bile pred petimi pekanami v Kopru vedno vrste, so sklenili, da odsej prodajajo v nedeljah dopoldne krhu tudi štiri mlekarne, dalje v »Delikatese« in v špecerijskih trgovinah v Dekanih, Pobegih, Bertokih, Van-

ganelu in Škocjanu.

Primorske PRIREDITVE

PIRAN: 1. avg. HNK Reka ERO Z ONEGA SVETA — opera, 2. avg. HNK Reka ZETEV — balet.

KOPER: 3. avg. HNK Reka ERO Z ONEGA SVETA — opera, 4. avg. HNK Reka ZETEV — balet.

ODOBREN KREDIT ZA MOTEL V POSTOJNI

Na zadnjem sestanku upravnega odbora Jugoslovanske investicijske banke, centrale za Slovenijo, so na temelju natečaja za zidanje motelov na turistično važnih cestah, dovolili začetek investicijskih del za gradnjo treh motelov v Sloveniji. Med temi bo tudi motel, ki ga bodo zgradili nedaleč od Postojnske jame in bo imel 46 ležišč, predračunska vsota pa znaša 31 milijonov din.

Nova papirница v Kopru

V soboto dopoldne so ob načrtnosti številnih gostov — med njimi so bili tudi tajnik OLO Cr Kolenc, podpredsednik ObLO Koper Márko Rainer, načelnik tajništva za gospodarstvo OLO Alfonz Dolhar in tajnik trgovske zbornice koprskega okraja Rado Čotar — odprli v Kidričevi ulici 14 novo papirnico, ki je v sklopu ČZP »Primorski tisk«. Gostje so si ob tej priložnosti ogledali mimo prostorov sodobno urejene papirnice — načrte za notranjo opremo je izdelal arhitekt Mitja Modic — tudi ostale upravne prostore podjetja in glavno skladišče založbe »LIPA«. Navzoče je pozdravil predsednik delavskega sveta tega podjetja tov. Bolte Gorup, ki jih je seznanil tudi z načinom finansiranja temeljite adaptacije upravno stanovanjske zgradbe, v kateri je tudi nova papirnica. Pri tem je omenil, da je za sodobno opremo papirnice, ki jo je izdelalo podjetje »Obnova« v Izoli, kolektiv tega podjetja odstopil 1,200,000 dinarjev iz viška lanskoletnih

plač. H koncu je tov. Gorup izrazil prepričanje, da bo ta nova, razmeroma prostorna, za perspektivni razvoj Kopra pa se vendar prej premajhna kot prevelika papirnica po svoji stroki zadovoljivo služila širokemu krogu potrošnikov v Kopru, hkrati pa se je zahvalil okrajnemu in občinskemu ljudskemu odboru za vso pomoč, ki jo nudita temu časopisno-založniškemu podjetju.

Nedvomno bo nova prostorna papirnica v Kidričevi ulici imela vse več obiskovalcev, kupcev. Ne le šolsko mladino, ki bo rada segala po lepo razstavljenih šolskih predmetih, temveč tudi domače in tudi turiste. Predvsem zaradi primernega kraja in priskupnega prostora. Osebje pa bo odslej lahko tudi laže skrbelo, da bo kupcem na razpolago čimveč predmetov, ki si jih želijo kupiti, oziroma bodo kupcem tudi hitreje postregli. In končno — lepi prostori so v okras tudi Kopru, kjer tako urejenih lokalov še vedno prisluškujete.

Komisije so traktoriste zelo strogo ocenjevale, upoštevale pa so težek teren. Doseženi rezultati

Lep uspeh naših traktoristov

Okraini odbor Ljudske tehnike v Kopru je s sodelovanjem Zavoda za pospeševanje kmetijstva, Strokovnega združenja kmetijskih posestev, združenja poslovnih zvez ter Društva traktoristov in kmetijskih strojnikih okraja Koper priredil v nedeljo v Kopru pod pokroviteljstvom OZZ Koper in Strokovnega združenja kmetijskih gospodarstev našega okraja II. okrajno tekmovanje v kmetijskem strojništvu. Tekmovanje se je udeležilo 17 traktoristov, ki so morali pokazati vse svoje strokovno znanje v oranju, spremnost vožnji, agrotehnik, motoroznanstvu in prometnih predpisih. Zmagovalec Koloman Konkulič, traktorist Živinorejskega poljedelskega kombinata v Postojni, je zbral 237 od 300 možnih točk ter dobil v trajno last pokal pokrovitelja. Drugi je bil Karlo Ražman, traktorist Državnega poselstva Brič-Puče, tretji pa Viktor Obad, traktorist KZ Pobegi-Češarji. Razdeljenih je bilo tudi osem denarnih nagrad.

Velike preglavice je na nedeljskem tekmovanju traktoristov in kmetijskih strojniki delal težek teren, vendar so vsi tekmovalci dosegli lepe rezultate in s tem dokazali, da bodo z vztrajnostjo lahko krepko posegli konec avgusta v borbo za prva mesta na republiškem tekmovanju v Kopru.

Sprečaj POSVETU

De Gaulle povabljen v ZDA

Ameriški zunanji minister Herter je izročil francoskemu zunanjemu ministru posebno pismo predsedniku ZDA Eisenhowru, ki je namenjeno predsedniku fancejske republike De Gaullu. V njem Eisenhower vabi De Gaulla, naj pride v Washington, kjer bi razpravljal o spornih vojaških zadevah med obema državama. V pismu je dalje rečeno, naj francoska vlada znova prouči svoje stališče glede gradnje ameriških jedrskih oporišč na francoskem ozemlju.

Fidel Castro spet predsednik kubanske vlade

Ob šesti obletnici prvega napada Castrojevih partizanskih enot proti Batistovi diktaturi je bil v Havani na Kubi velik praznik. Mimo vojaške parade so bile tudi vaje enot vojaškega topništva. Ob tej priložnosti se je zbral v Havani okrog 700.000 ljudi, ki so zahtevali, naj Fidel Castro prekliče svoj odstop. Kakor je znano, je Castro 17. julija odstopil zaradi tedanjega predsednika republike, češ da je ta sabotiral revolucijo. Dr. Fidel Castro je na tem narodnem prazniku znova prevzel dolžnost predsednika kubanske republike.

Zahodna Nemčija za nenapadalno pogodbo?

Bonnska vlada — kot poroča neki nemški časopis — že nekaj dni proučuje predlog, da bi predložila vladama ČSR in Poljske sklenitev nenapadalne pogodbe. Vendar tako, da pri tem ne bo priznala nemško-poljske meje na Odri in Nisi. Pač pa bi zahodno-nemška vlada predlagala, da v urejevanju problemov med Zahodno Nemčijo ter ČSR in Poljsko ne bi uporabili sile ter da bi se pogajali o normalizaciji medsebojnih odnosov.

Francoska ofenziva na Kabyle

Kombinirane francoske vojaške enote, ki štejejo 30.000 izbranih mož, poveljuje pa jih 13 generalov, so začele ofenzivo proti najmočnejšemu oporišču alžirskega osvobodilnega gibanja, ki se nahaja v planinskem masivu Velike Kabyle. Po petih dneh ofenzive francoske enote niso do-

Odkrili so spominsko ploščo MARIU MAGAJNI

V nedeljo so v Pičnu pri Labini imeli v počastitev 18. obletnice vstaje hrvatskega ljudstva spominsko proslavo, združeno z odkritjem spominske plošče komandantu II. udarnega bataljona I. brigade »Vladimir Gortan« Mariju Magajni, ki je padel 11. julija 1944 v borbah za osvoboditev Pična.

Mario Magajna je bil rojen leta 1908 v Križu pri Trstu in se je že leta 1941 vključil v osvobodilno fronto. Vzdrževal je vse do spomladi 1943, ko je bil aretiran, zvezni med Ljubljano in Trstom. Po kapitulaciji Italije je prišel iz zaporoč ter je takoj z manjšo skupino aktivistov odšel v partizane.

Proslavi je prisostvovala množica prebivalcev iz Podpečana, Labina in Pazina ter številni gosti ter delegacija Zvezne borcev iz Kopra, Pirana in Izole pod vodstvom člana okrajnega odbora ZB NOV Koper Vida Vremca. Stoplimi besedami je Josip Marzan opisal težko borbo hrvatskega ljudstva, predvsem Istranov, za osvoboditev izpod fašizma ter je osvetil podobo padlega komandanta. Nato so odkrili spominsko ploščo z napisom, ki izraza hvaljenost istrskega ljudstva do tega hrabrega tržaškega Slovencev, katerega spomin bo postal med istrskimi Hrvati neizbrisen. Svečanost sta zaključila pevski zbor DPD Svoboda iz Kopra in godba na pihala iz Labina.

V. V.

segla nobenih uspehov, čeprav menijo, da je na tem področju le okrog 500 alžirskih borcev.

Zahvalna slovesnost v Karasoku

Pred dnevi je bila v Karasoku v kraju na skrajnjem severu Norveške, zahvalna slovesnost. Predsednik FLRJ Josip Broz-Tito je namreč poslal prebivalcem tega kraja zahvalno spomenico za pomoč, ki so jo izkazali Jugoslovani, zaprtim med vojno v fašističnih taboriščih blizu Karasoka. V tem taborišču je bilo 1942. leta interniranih okrog 450 Jugoslovov. Prebivalci so sklenili, da bodo v tem kraju postavili spomenik interniranim Jugoslovom.

IZDELUJEMO KAROSERIJE ZA AVTOBUSE

V avtomehaničnih delavnicah avtoturističnega podjetja »Slavnik« v Kopru so pretekli teden dosegli pomembno delovno zmagovo: dokončali so prvo v celoti izdelano karoserijo za avtobus. Na motor in šasijo znamke FIAT 624 so izdelali karoserijo, ki tako po zunanjih oblikah kot tehnični izvedbi ter celotni opremi prav nič ne zaostaja za najboljšimi karoserijami modernih uvoženih avtobusov. Novi avtobus »tradicionalne Slavnikove modre barve« že služi svojemu namenu in v desetih dneh obratovanja po različnih, tudi najzahtevnejših progah se je izkazalo, da konstrukcija in izvedba odgovarjata vsem zahtevam močnega sodobnega prometa. Delovni kolektiv avtomehaničnih delavnic »Slavnika« zaslужi za ta uspeh vso pohvalo. Začeli pa so že z izdelavo naslednje takšne karoserije, za katero uporabljajo samo domači material, ki se je ob pravilni obdelavi izkazal za prav tako kvalitetnega kot ves dosedanje uvoženi.

Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Rastko Bradaška, Tiska tiskarna CZP Primorski tisk

To nedeljo, 2. avgusta, bodo ob 10. na Tumovi koči pod vrhom istrskega Triglava, Slavnika, odkrili spominsko ploščo iz lepega kraskega marmora padlim kurirjem in kurirkam karaule TV P-2, ki je bila na Slavniku od konca marca 1943 do osvoboditve. Na svečanosti bo govoril tudi podpredsednik Izvršnega sveta LRS dr. Jože Vilfan, zgodovino in pomen kurirske postaje na Slavniku pa bo orisal Anton Dolgan-Branko, ki je bil njen ustanovitelj in prvi komandir. Svečanost bo združena s prisrčnim partizanskim taborom — snidenjem preživelih kurirjev, borcev iz NOB in prebivalstva tega področja. Udeleženci si bodo ogledali tudi karaulo na Slavniku, ki je okrog 10 minut hoda od Tumove koče.

Pobudo za to lepo proslavo in odkritje plošče padlim kurirjem je dal v počastitev letnico 40-letnice KPJ, pripravljalni okrajni koprski odbor Kurirskega zbornika Slovenije, skupaj z občinskim odborom ZB Hrpelje-Kozina. Na plošči bo s pozlačenimi črkami vklesano posvetilo, ki se glasi:

NA SLAVNIKU JE V LETIH OSVOBODILNE VOJNE DELOVALA PARTIZANSKA KURIRSKA KARAULA

TV P-2.

SVOJA ŽIVLJENJA SO ZRTVOVALI KURIRJI: Franc Cucek, Peter Markandel, Solzana Kocjančič, Marija Segulin, Jože Kocjančič, Boris Stefančič, Marjan Mahnic in Avguštin Vivoda.

V letih osvobodilnega boja se je na tej kurirski karauli zvrstilo kar 44 kurirjev, med njimi pre-

(Nadaljevanje s 1. strani)

podatke o višini izvršitve plana v ribolovu, gradbeništvu, prometu in turizmu. Pri nekaterih prometnih podjetjih je opažati precejšnjo zvišanje delovne site preko plana. Prav razveseljive pa so številke glede turizma. Stevilo nočitev se je izredno povzelo, rekordno pa se je povzelo zlasti obisk inozemskih turistov v našem obalnem pasu in v Postojni, saj beleži n. pr. letos samo Portorož 30% vseh inozemskih turistov v LRS!

Glede na investicije je tov. Aljančič navedel podatke skupnih vlaganj, ki znašajo 3 milijarde 633 milijonov v letošnjem prvem polletju, kar pomeni 40% družbenega plana. Investicije zaostajajo zlasti v kmetijstvu (izpolnjena je samo ena četrtina letnega plana), gradbeništvu, trgovini, obrti in komunalni dejavnosti. Prav v ti dnevi pa so načrti večjih investicij v kulturno-socijalni dejavnosti samo za eno letnico od predvidenega plana.

Gibanje osebnega dohodka v letošnjem prvem polletju je v našem okraju označeno s povisanim tempom naraščanja osebnega dohodka, saj je v primerjavi z lanskotletnim prvim polletjem narastel za 23%, čeprav ne skladno s produktivnostjo dela. Ta pojmov je zaskrbljujoč in bo treba storiti vse, da se gibanje osebnega dohodka vskladi z nujnim zviševanjem produktivnosti dela, sicer bo nujno moral slediti porast cen raznih proizvodov.

Končno je tovarš podpredsednik govoril tudi o proračunih in skladnih ljudskih odborov, pri čemer je omenil, da je tempo zbiranja sredstev zadovoljiv, saj beleži okrajni proračun glede dohodkov 47,3% izvršitve letnega plana, glede izdatkov pa 46,3% plana. Občinski proračuni pa temu naspromet beležijo višje izdatke od dohodkov (44,6% : 41,2%).

Okrajni investicijski sklad je izpolnil 65% letnega plana zaradi izboljšanega dotoča anuitet, občinski investicijski sklad pa 43%. Občinski stanovanjski sklad s proračunskega prispevka pa so realizirali 46% plana.

V DRUGEM POLLETJU MORAMO NADOKNADITI ZAMUJENO

V razgibani razpravi so navzoči v osnovi odobrili izvajanje obeh referentov ter jih vsebinsko in vsestransko dopolnili z izkušnjami s tistena, zlasti z izkušnjami iz gospodarskih organizacij.

Sekretar OK ZKS tovarš Albert Jakopič-Kajtimir je poudaril, da smo v zvezi s potrjevanjem in potrebnim določevanjem tarifnih pravilnikov dosegli razmeroma lepe uspehe zadržati tega, ker se je ves naš politični

aktiv močno angažiral v tej akciji. Ko je nadaljeval govoril o nekatereh negativnih pojavih v naših gospodarskih organizacijah, zlasti o napačnem pojmovanju pojma »plača«, je poudaril, da so za sedaj potrenji tarifni pravilniki še zgolj na papirju. Naša nadaljnja akcija, ki je mnogo večja od pripravljalnega postopka v zvezi s tarifnimi pravilniki, je v tem, da sindikat ZKS in SZDL, delavski svet, upravni odbori in vodstvo naših gospodarskih organizacij store vse, da se bodo novi tarifni pravilniki tudi pravilno izvajali. Opozoril je na nevarnost, po kateri del naših tehničnih kadrov ni naklonjen nagrevjanju po učinku. Tem ljudem je treba napovedati, da glede njihovega zaviralnega dela, takšen kadar je treba zamuditi. Bistvena naloga slehernega

komunista v tem času je, da se na vsakem koraku z vso odgovornostjo bori za izvajanje principov glede na grajevanja po učinku. Delovne kolektive je treba na sestankih podrobno seznaniti z vsebino taret finih pravilnikov. Sledila bo kontrola, kaj se je v gospodarskih organizacijah v tem oziru pokrenlo, po potrebi bodo sledili tudi ostri ukrepi proti vsem tistim, ki nočajo razumeti borbe za višjo življensko raven t. j. borbe za uveljavljanje principov, izraženih v novih tarifnih pravilnikih.

Ob zaključku je plenum sprejel glede uveljavljanja in izvajanja novih tarifnih pravilnikov in glede potrebnih ukrepov za izpolnitve letosnjega družbenega plana našega okraja vrsto sklepov, ki jih bo naš list objavil v prihodnji številki. S. S.

Obiščite v nedeljo Slavnik

Delovni kolektivi, organizacijske skupine izlete na Slavnik, kjer bo ob 10. uru na Tumovi koči odkritje spominske plošče padlim kurirjem karaule na Slavniku. Zvezne so zelo ugodne. Z rednimi vlagi in avtobusi do Hrpelje, od občine Hrpelje-Kozina pa bodo vozili posebni avtobusi do same koče. Po svečanosti bo partizansko slavje z godbo in zborom. Za obilen prigrizek in dobro kapljico je poskrbljeno.

Pripravljalni odbor pri ZB Hrpelje in Koper

UPRAVNI ODBOR TRGOVINSKE ZBORNICE JE RAZPRAVLJAL

o preskrbi potrošnikov

Trgovsko podjetje Mestne trgovine Postojna je v obalnih krajih odprlo enačni stojinje za prodajo sadja in zelenjavje v Kopru, Portorožu, Ptuju in Fiesu. Res je, da to podjetje prodaja blago nekoč draže, to pa zato, ker ni dobiti obljubljene pomoci občinskih ljudskih odborov in je moralo naleteti posojila z najtežjimi pogoji. Zato je cena sadju in zelenjavje za 10 dinarjev višja kot bi lahko bila. Podjetje ima tudi težave s prodajnim kadrom v teh stojnicah. Prodajalcji zastujojo 10 dinarjev od koga prodanega blaga, to je do 3000 dinarjev dnevno, vendar pa ničesar ne vzdrži za prodajno mizo več kot nekaj dni, verjetno zaradi tega, ker dobri prodajalec nesortira blago in ima s sortiranjem toliko dela, da ni zasiljkom poplačan. Seveda je to samo ena plat zvona.

Clini upravnega odbora Trgovinske zbornice menijo, da je pogodbeno sodelovanje med kmetijskimi proizvajalcji in zadrugami močno vplivalo na zboljšanje preskrbe. Ugotovljajo, da izvajanje pogodb ni dosledno, ker so primeri, da ko je blaga malo, kmetijske zadruge zadržujejo oddajo, ko pa je blaga veliko, ga kupec noče prevzeti po pogodbi. Takšno poslovanje je zato večkrat napravilo zmedo na tržišču in v prihodnje bo treba stremiti za tem, da pogodbene dohodne izpolnjujeta določila pogodbe. E'lo bi tudi prav, če bi sedaj sklenili s kmetijskimi proizvajalcji pogodbe za odkup jesenskih pridelkov na osnovi realnih potreb trga v zimskih mesecih.

Se premalo se zavedajo kmetovalci v obmorskih krajih potrebe po sajenju zgodnjih poljedelskih kultur, ki imajo odlične možnosti uspevanja zaradi klimatskih in pedoloških pogojev. Zgodnjih zelenjavja in sadje imati namreč na trgu zelo visoko ceno, medtem ko druge poljedelske kulture, ki tud uspevajo v obmorskih krajih v si em času kot v osrednjem Sloveniji, zahtevajo višje proizvodne stroške in zato niso konkurenčne.

Upravni odbor je nadalje razpravljal o vajencih, ki so se izučili v trgovini, in o njihovi sedanjih zaposlitvah. Učeno dobo in solanje je do leta 1958 zaključilo 180 vaj nev in vajen, od katerih je sedaj zaposlenih v trgovini 128. Deset vajencev se bo po odsluženju kadrovskega roka verjetno zapošlilo v trgovini, drugi pa so zaposleni v industriji ali v državnih ustanovah. Ti podatki kažejo, da je fluktuacija še vedno velika in da bi bilo potrebno razmisli o vzkroh. V načrtu pa je gradnja vajenske šole za učence v trgovini, ki bi imela tužni internat. Za finansiranje te zgradbe bi bilo potrebno angažirati skladne kader okrajne Trgovinske zbornice Koper, OLO Koper in republiške Trgovinske zbornice. V tem smislu je potekajo razgovori in vse kaže, da bo v doglednem času ta zamisel realizirana.

Trgovinska zbornica za okraj Koper pa predlaga tudi zgraditev poslopja za srednjo in za dvorazredno ekonomsko šolo s sredstvi, ki bi jih nudil okraj po zaključku investiranja v Pomorsko srednjo šolo v Piranu ter republiško srednjo šolo v Piranu ter zveza iz skladov za gradnjo šolskih objektov.

REKORDEN OBISK

V piranski občini so v hotelih, počitniških domovih in zasebnih sobah dosegli letos že skoraj 250.000 turističnih nočitev, od tega dobro tretjino nočitev inozemskih gostov. Po podatkih do včeraj, 30. julija, je bilo presegno število 243.000 nočitev. To je približno 59% več kot lani v prvih sedmih mesecih. Jule

V SPOMIN PADLIM KURIRJEM KARAULE TV P-2

Svečanost na vrhu Slavnika

cej civilnih kurirk. Kurirska postaja na Slavniku je imela svojo predhodnico v kurirski postaji pod vasjo Erjavče v Brkinih. Ob napadu Italijanov na Brinke 13. marca 1943 pa je bila postaja odkrita in oba kurirja v njej ubita. Zato je bila konec marca 1943 ustavljena kurirska postaja na Slavniku. Kurirji s karaule na Slavniku in civilne kurirke, ki so jim pomagale pri raznašnju pošte, so opravili v leitih boja za svobodo zelo pomembno naloge, kar velja sploh za kurirje vseh postaj, ki jih je bilo samo na Primorskem nad 30.

Kurirji so imeli do kapitulacije Italije obvezne naloge, saj so skrbeli ne le z golj za prenos pošte in literatur, temveč so tudi pomagali pri ustavarjanju odborov OF, pri nabavljanju sanitetnega in tehničnega materiala za partizanske tehnike, spremljali vodilne funkcionarje na njih odgovornih potekih, ter številne novice

NAMESTO UMETNIH BREZALKOHOLNIH PIJAČ

naravni sadni sokovi

V »Hladilnici Dekani« bodo izdelovali sadne kreme — Idealna kooperacija z »Ljubljanskimi mlekarnami« — Šest polnilnic za sadne sokove

Ko smo v naši zadnji številki v članku »Dobra letina — kam z njo?« med drugim tudi omenili, da bi kazalo tudi pri nas izdelovali iz preseženih količin paradižnika paradižnikovo pijačo, nismo vedeli, da gospodarstveniki našega okraja že prípravljajo načrte, kako bi paradižnik in sadje predelovali v sadno kremo, in nje pa naravne sadne sokove. Nekaj podrobnejši o teh načrtih, ki so pomembni ne samo za koprski okraj, temveč za vso Slovenijo, nam je povedal načelnik Tajništva za gospodarstvo pri OLO Koper Alfonz Dothar in med drugim dejal:

»V zadnjih letih je bilo mnogo razprav, posvetovanj in sestankov, na katerih smo govorili o izdelovanju naravnih sadnih sokov, ki naj bi — popolnoma upravičeno — nadomestiti drage umetne brezalkoholne, a tudi alkoholne pijače. Tržišče na Koprskem, zlasti v času turistične sezone, zahteva teh pijač iz leta v leto več. Istočasno s tem pa venomer ugotavljamo, da v dobrih sadnih letinah vsega sadja ne odkupimo ali pa ni smotreno predelano, kar velja zlasti za sadne konice, ko naš odkup ne zajame vseh preščrkov. Res je, da imamo podjetje »Hladilnica Dekani«, ki pa ima tudi svoje objektivne težave, zlasti v času slabe sadne letine,

ko so skladisča prazna in zaradi tega kaže kapacitete hladilnice niso popolnoma izkoriscene. Ko smo torej predresali vsa te dejstva, smo se lotili pomembne načrte, ki naj na eni strani pomaga rešiti sadne konice na našem področju, na drugi pa zadovoljiti tržišče z naravnimi sadnimi sokovi. In kakšni so ti načrti?«

V »Hladilnici Dekani«, kjer že imajo skladisča hladilne prostore (potrebno bo le delno adaptirati nekatere prostore, postaviti parni kotel ter napeljati nekatere električne, vodovodne in kanalizacijske priklivnike), bi iz sadja izdelovali — sadne kreme. Le-te bi — vskladiščene bi bile pri temperaturi — 20 stopinj C v oblinski kocki, shranjene v polietilenovih vrečicah — potrebovali za izdelovanje sadnih sokov. Tako, da sadno kremo raztopimo, ji dodamo vode, jo pasteriziramo in polnimo v steklenice, primerne za take pijače.

Razen v »Hladilnici Dekani« (tu bi v eni urri lahko predelali 1300 do 1500 kilogramov sadja) na uro v sadno kremo), kjer bi napolnili v eni urri okrog 2000 stekleničk s sadnim sokov, bi imeli še naslednje polnilnice: v Ljubljani (6000 stekleničk na uro), Reki (2000), Mariboru (2000), Brežicah (2000) in v Celju (2000 stekleničk na uro). Predelovanje sadja v sadne kreme oziremo izdelovanje sadnih sokov bi »Hladilnica Dekani« prevzela v kooperaciji s podjetjem »Ljubljanske mlekarnice«. To podjetje iz Ljubljane ima namreč dovolj opreme, predvsem pa prostore in potrebine naprave za polnjenje, razen tega pa s svojim transportnim parkom dnevno kroži na področju Slovenije do Reke in Kopra. Važno je pa tudi to, da imajo »Ljubljanske mlekarnice« gosto in opremljeno trgovsko mrežo, s pomočjo katere bi lahko dostavljali hotelom, bolnišnicam in restavracijam sadne sokove istočasno z mlekom oziroma mlečnimi izdelki. Skratka: kooper-

cija z »Ljubljanskimi mlekarnami« je idealna povezava proizvodnje in tržiščem. V sami »Hladilnici Dekani« bi bila potrebna rekonstrukcija treh celic, ki imajo zmogljivost vsaka po 120 ton — iz navadnega, v globokem hlajenje. V izvensezonskih mesecih bi bilo v »Hladilnici Dekani« okrog 700 do 800 ton zaloge sadne kreme, ki bi jo izdelovali iz najkvalitetnejšega sadja: češenj, višenj, hrušk, jabolk, kulin, marelice, breskev, roheline, malin, borovnic, grozdja, st. črnega in rdečega r beza ter iz paradižnika. Vse pa tudi kaže, da bo moči s pomočjo pristojnih republiških organov oskrbovati z integriranimi sokov (naravni, ki vsebujejo naravno aroma in vitamine) področje vse Slovenske.

Ko smo letos meseca marca začeli razpravljati o tem načrtu tudi v Ljubljani, smo seveda upoštevali tudi stroške in razne adaptacije. Vse pa kaže, da bo predelovanje sadja oziroma izdelovanje sadne kreme in kasnejše sadnih sokov zaradi najcenejšega tehnološkega postopka in najsodobnejšega načina zelo pozitivno vplivalo na ceno. Računamo namreč, da bodo potrošniki segali po sadnih sokovih, če bodo le-te ceneni, vsekakor pa cenejši kot vino. In vse kaže, da bo liter sadnega soka od 100 do 120 dinarjev. Tehnološki program in surovinska baza sta že izdelana, do konca avgusta pa bodo vsi načrti šli v revizijo, nakar pa razpisani natečaj za izdelavo delne rekonstrukcije oziroma adaptacije v »Hladilnici Dekani«. Kolikor bodo dokončno odobreni načrti, »Hladilnica Dekani« takoj začela od kupovati sadje in ga tudi začela zmrzavati, da bodo začeli proizvajati sadne sokove neodvisno od sezone sadja. Prepričani pa smo, da bodo prvi sadni sokovi iz »Hladilnici Dekani« že prihodnje leto, pred začetkom turistične sezone, na razpolago potrošnikom.«

ODSLA JE III. KOPRSKA MDB »Dragotin Kette«

V ponedeljek popoldne so se v Postojni zbrali brigadirji III. koprsko mladinske delovne brigade »Dragotin Kette« na svečano konferenco, na kateri so se pogovorili o nalogah, ki jih čakajo pri izgradnji avtomobilske ceste. Ta brigada šteje 91 mladink in mladincev, dijakov postojnske in koprsko gimnazije, Ekonomsko srednje šole in Industrijsko kovinarsko šolo iz Kopra. Avtocesto bo gradila mesec dni. Po izvolitvi štaba je komandant brigade, predsednica OK LMS Koper Marija Vogrič, prevzela brigadni prapor ter je v imenu vseh brigadirjev obljubila, da bo tudi ta koprsko brigada sledila vzgledom dosedanjih, ki so se z gradbiščem vračale večkrat udarne. Brigada je v torek zjutraj odpotovala iz Postojne v Srbijo, kjer je zanje določeno delovno mesto. M-S

KOZINA 36: Prihodnji teden bosta zasedala oba zabora Občinskega ljudskega odbora Hrpelje in med drugim odločala o ustavovitvi podjetja Opekarna v Obrovem. Ker je v našem okraju pomanjkanje opeke zelo občutno in so cene opeki visoke, je bilo sklenjeno, da v Obrovem, vasici ob avtomobilski cesti Reka-Trst, zgradijo opekarno, ki bo veljala 222 milijonov dinarjev. Jugoslovanska investicijska banka je ugodila prošnji ObLO Hrpelje za najetje posojila za gradnjo opekarne v višini 82,3 milijona dinarjev. Ta opekarna bo proužavala letno 9,9 milijona opekarskih izdelkov.

ILIRSKA BISTRICA 5: Ker je staro opekarno v Ilirske Bistrici zaradi izčrpane surovinske baze prenehala obravljati, bodo zgradili v Kosezah pri Ilirske Bistrici novo opekarno. Njena zmogljivost bo 10,7 milijona enot. Investicijski stroški bodo znašali 196 milijonov dinarjev. Jugoslovanska investicijska banka pa je tedni odobrila posojilo v višini 78,2 milijona dinarjev.

POSTOJNA 39: V Parjah pri Pivki proučujejo kakovost vode v neki jami, ki je polnjena s podzemno vodo. Če bodo strokovnjaki ugotovili, da je voda pitna, bo Vodna skupnost Koper že letos začela graditi vodovod, ki bo zagotovil dovoljne količine pitne vode Pivki in ujeni okolici. Znamo je namreč, da na Pivškem zeleni primanjkuje pitne vode in je zato gradnja tega vodovoda gospodarsko zelo nujna.

KOPER 110: Minulo soboto je jugoslovanska ladja »KOZARA« prpeljala 7.520 ton sladkorja. Ta tovor bo izkrcavalna do začetka avgusta. »Kozara« ima 4984 BRT in je last Jugoslovanske oceanske plovilbe iz Kotora. V prihodnjih dneh pa bo neka japonska ladja izkrcavalna v koprskem pristanišču več sto ton tunine.

KOPER 65: Podjetje Istra-Benz v Kopru bo te dni odprlo v Kozini eno izmed najmodnejših bencinskih postaj. Ta postaja bo imela štiri črpalke, njena posebnost pa bo v tem, da bo z avtomatsko črpalko na električno energijo lahko nudila navadni in super bencin. Kljub velikim investicijam bo bencinski servis visok rentabilen, saj skozi Kozino potuje več sto vozil, ki potrebujejo gorivo in mazivo za nadaljnjo vožnjo.

ILIRSKA BISTRICA 61: Tedeni je v Ilirske Bistrici odprlo podjetje Petrol novozgrajeno bencinsko postajo, ki je na oklep, po drugi strani pa zelo koriščena gospodarska pridobitev za mestno.

POSTOJNA 14: Letos je do 19. julija obiskalo Postojnsko jamo 120.813 domačih in tujih turistov, to je za 12.541 več kot lani v istem časovnem razdobju. Zanimivo je to, da je bilo letos 13.979 več inozemcev kot lani in 1458 manj domačih gostov.

Postojnsko jamo rade obiščajo tudi razne delegacije drugih držav in tako so si ogledali njene lepote te dni članji perujskega parlamenta, nato pa poveljnik sil OZN na Sinaju general Burns, ki je bil te dni na Bledu in je iz Postojne nadaljeval pot proti Pulju.

LJUBLJANA 21-530: Med 24. avgustom in 1. septembrom bo v Portorožu kongres mednarodnega Združenja za izračun narodnega dohodka. Udeležilo se ga bo okrog 200 strokovnjakov z vsega sveta. Na kongresu bodo poročali tudi jugoslovanski ekonomisti, med njimi dr. Jakob Sirotkovič, Sreten Stajić, Stevan Blagojević, Dimitrij Dimitrijević, dr. Gojko Grkić, dr. Rudolf Bičanić in inž. Albin Orthaber.

S SEJE OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA V POSTOJNI

Za boljšo preskrbo z mesom

Minulo soboto sta oba zabora Občinskega ljudskega odbora Postojna razpravljala o ureditvi živinskega dogonov ter o boljši preškrbi prebivalstva z mesom. Za tržišče je bilo doslej škodljivo, da so bili dogoni živine na sejme dvakrat na mesec in zaradi tega je bila ponudba često premajhna. Z ustalitvijo načina odkupa živine ne pa bodo kmetijske zadruge imele dolžnost povečati proizvodnjo mesa, ker bodo samo one lahko odkupovale živino od kmeta in bodo tako izključeni meščetari, ki marsikdaj povzročajo zmedo na trgu. Posebna komisija pa bo ocenjevala na sejmih odstotek klavnosti živine, da ne bo prišlo do preplačevanja. Občinski ljudski odbor je tudi sklenil, da bodo dogoni živine na prodajna mesta v Postojni vsakega 4., v Pivki 10., v Prestranku 18., v Hruševju 20., v Dolnji Košani 22. in v Planini vsakega 28. v mesecu.

OGROMNO ZANIMANJE ZA III. MEDNARODNI SEJEM TEHNIKE

Za III. mednarodni sejem tehnike, ki bo od 23. avgusta do 2. septembra letos v Beogradu, se mimoi naših znamajo tudi tuji razstavljalci, saj bo razstavljalno 508 jugoslovenskih podjetij in 398 tvořil iz 25 tujih držav. Največ predmetov (60 odstotkov) bo iz strojne in kovinske industrije (tu bo zastopana tudi industrija motorjev in motornih vozil, precizna mehanika in optika), medtem ko bo zastopana elektroindustrija s 15 odstotki, kemčna pa z okrog 10 odstotki.

Jubilejni izlet

V ponedeljek popoldne so v Postojnski jami s skromno, a prisreno slovesnostjo proslavili lep jubilej: 50. obisk skupine švedskih turistov, ki jih vodi gospod Willy Jacobs, potovalni vodja Svenska Järnvägar — Švedskih državnih železnic. Ko se je skupina 35 švedskih turistov, ki se mudijo na počitnicah v Portorožu, po obisku Lipice in jam — kar spada v enega standardnih izletov, organiziranih po potovalnem uradu »Slavnik« Portorož — vrnila pred Jamsko restavracijo, je gospoda Jacobsa čakalo presečenje: »Slavnikova« vodič-spremljevalka mu je poklonila

šopek 50 rdečih nageljnov, zastopniki uprave Postojnske jame in avtoturističnega podjetja »Slavnik« Koper pa so jubilantu izročili lepa darila.

Gospod Jacobs se je zahvalil za npreričkovano pozornost in je izjavil, da ga je presenetila posebno zato, ker je vendor izpolnjeval samo svojo dolžnost. »Švedski je tako majhna dežela in tako oddaljena,« je dejal, »da v Postojnski jami ni vodiča, ki bi znal švedsko, kot na Švedskem noben vodič ne bi znal slovensko.«

Jubilant se je natov vpisal v častno spominsko knjigo. Poudariti je treba, da velja ta švedski potovalni vodja za enega najagilnejših in najbolj kollegialnih, zraven pa najbolj požrtvovalnih in skrbnih vodij. Tako se je n. pr. tudi tega celodnevnega izleta udeležil kljub temu, da si je pri nezgodi prejšnji petek nalomil dve rebri. »Moji rojaki ostanejo tu samo kratek čas in ne gre, da bi zaradi moje nezgode ne videli krasot Slovenije,« je izjavil.

Jubilejni izlet g. Jacobsa je bil hkrati 150. izlet, katerega je letos organiziral Potovalni urad »Slavnik«.

Eden najpriljubljenejših je prav ta v Lipico, Postojnsko jamo in Predjamski grad. Letos je že nad 50 »Slavnikovih« avtobusov vozilo domače in tujje goste na tej izletniški progi. Vseh 150 Slavnikovih izletov pa se je letos udeležilo že skoraj 6000 oseb.

Jule

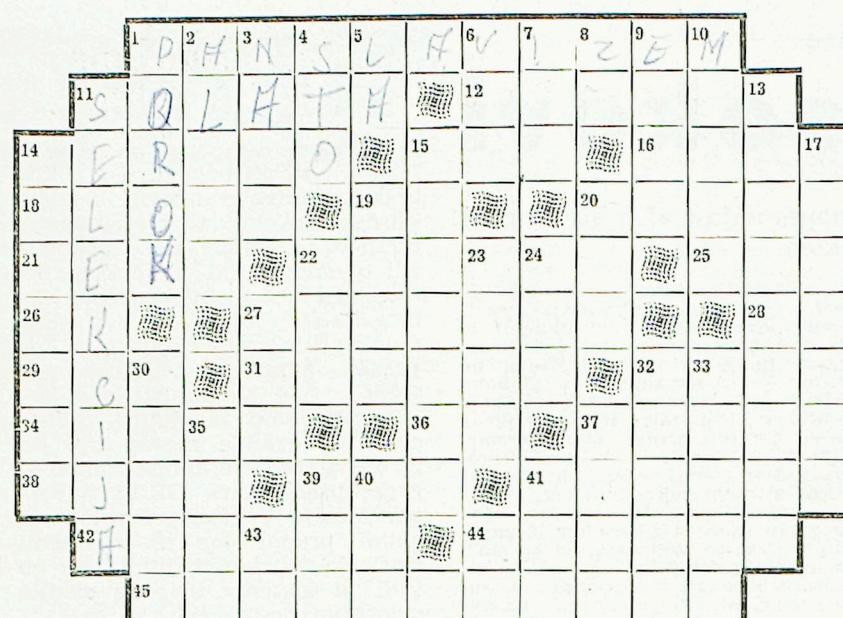

Gospod Willy Jacobs pred vhodom v Postojnsko jamo, ko je v družbi direktorja Zavoda Postojnske jame Ela Garzarollja, šefa turistične službe Slavnika Petra Skrinjarja in drugih prostavljal svoj jubilej.

Križanka

Vodoravno: 1. gibanje za politično in kulturno enotnost vseh Slovanov v prejšnjem stoletju, 11. povrtnina, 12. starogrški pesnik, najstarejši predstavnik grške zborovske lirike, ki je cvetela pri Dorsih, 14. plemenita pasma ovce, 15. spodnji del posode, 16. država v Prednji Aziji, 18. tropška rastlina iz družine lilijs, 19. prislov, ki izraža dodajanje, nadaljevanje, 20. lepa ptica močvirnika, 21. deset gramov, 22. grška boginja modrosti in umetnosti, 25. umetnost (lat.), 26. začetnici podpredsednika Zveznega izvršnega sveta, 27. najvažnejša svinčeva ruda, 28. španski spolnik, 29. mlada kravica, 31. izdam, denunciram, 32. poseben prostor v gledališču, 34. slap Savice v Logarski dolini, 36. predlog, 37. moško ime, 38. izvrstna jesenska paša za čebele, 39. pesem hvalnica, 41. slavní francoski pisatelj tragedij, sodobnik Moliera (»Andromaha«), 42. zdravilna rastlina, 44. zabavljica, 45. narodopisje.

Navpično: 1. garant, 2. turško moško ime, 3. znan Zolajev roman, 4. število, 5. romanski spolnik, 6. slano jezero v vzhodni Turčiji, 7. ilovica, 8. kratica politične organizacije, 9. arabski knez, 10. ime filmske igralki Schell, 11. znanost o nastanku vrst, po kateri narava izbira naj-sposobnejše predstavnike, 13. kraj severno od Trsta, znan po kamnolomih »kraškega marmora«, 14. portugalski otok v Atlantiku, 15. italijanska pisateljica, ki opisuje Sardinijo (Grazia), 17. sladkost, 19. smešnica, 20. poseben položaj v šahovski partiji, 22. okrasni ptič, 23. pritok Tibere pri Rimu, 24. spremljevalec

ognja, 27. portugalska kolonija v zahodni Indiji, 30. ime francoskega književnika Gidea, 32. italijanska pokrajina ob Tirenskem morju, 33. zapreka, 35. največji nemški idealistični filozof, 37. padariti, 39. čutni organ, 40. ime Hammarskjölda, 41. ime filmskega igralca Vallona, 43. veznik, 44. srbski predlog.

OTROKOVI STAROSTI PRIMERNO HRANO

Pred kratkim je izšla knjižica »Prehrana predšolskega otroka«, ki jo je izdal Centralni zavod za napredek gospodarstva v Ljubljani.

Knjižica vsebuje praktična navodila za izbiro in sodobni način pripravljanja hrane. 57 celodnevnih jedilnikov, razdeljenih na posamezne letne čase, bo marsikateri materi olajšalo skrb, kaj in kako pripraviti hrano svojemu otroku.

Okraini zavod je socialno zavarovanje Koper je odkupil 700 izvodov takih knjižic, katerih cena je 230 dinarjev za en izvod. Da pa bi svojim zavarovancem olajšal nabavo knjižice, je prispeval 105 tisoč dinarjev. Tako si bodo zavarovanci lahko nabavili knjižico v otroških disperzijah ali pa v posvetovalnicah za matere in otročke koprskega okraja po ceni 130 dinarjev.

BF

Preproste obleke za vroče poletne dni iz navadnega pralnega blaga, kakršnega je v naših trgovinah dovolj na izbiro po dostopni ceni. Če se odločimo za bolj odprt obleko, bo praktično, da si omislimo poleg tudi kratek bolero

REŠITEV ZADNJE KRIŽanke

Vodoravno: 1. stator, 7. Malaka, 13. hurikan, 15. pelikan, 16. Aneta, 17. oko, 19. Izola, 20. kino, 21. Trier, 23. rak, 24. ena, 25. gams, 26. Arad, -a, 29. sa, 30. nona, 31. Opel, 32. pr., -p, 33. Haag, 34. amin, 35. arc, 36. Eol, 38. Oscar, 40. bron, 41. Apaši, 44. tok, 45. Eroti, 46. Rapallo, 48. antimon, 50. etilen, 51. banana.

Navpično: 47. L(ev) N(ikolajevič Tolstoij), 49. N(arodna) B(anka).

PROSPEKT

V ŠESTIH JEZIKIH

Uprava Postojanske jame, ki je doslej izdala že številne prospekte v tujih jezikih za Postojansko jamo, je pred kratkim založila še prospekt Predjamskega gradu. V prospektu, ki ima naslov »Vodnik po gradu v Predjami« in je izšel v šestih jezikih (v slovenščini, srbohrvaščini, angleščini, italijanščini, francoščini in nemščini) v 100.000 izvodih, so objavljeni glavni podatki o nastanku Predjamskega gradu in podatki o sedanjih ureditvah in o muzejskih zbirkah, ki so v prostorih poslopja. Vsak obiskovalec bo odsej hkrati z vstopnico za obisk prospekt v jeziku, kakršnega bo Predjamskega gradu dobil tudi žezele. Vsekakor je pobuda uprave Postojanske jame, da je izdala prospekt, vredna pohvale, saj bodo številni obiskovalci tega zgodovinsko zanimivega gradu lahko tudi kasneje doma prebirali prospekt.

»SLOVENSKI JADRAN«
v vsako hišo
Slovenskega Primorja

„Teden otroka“

Letos bomo v času od 5. do 12. oktobra praznovali Teden

NOVE knjige

Josip Ribičič:

ZA ZAPAH

Med številne knjige, ki so jih izdale letos naše založbe v počasnitve 40-letnice ZKJ, sodi tudi zbirka črtic Josipa Ribičiča ZA ZAPAH v izdaji mariborske založbe Obzorja. S preprostimi zapiski svojih doživetij in opažanj iz zaporov v Ljubljani in v raznih mestih Italije je uspel avtorju ustvariti preprizljiv umetniški dokument iz revolucionarnih borb. S tenkim posluhom književnika je ujel pisatelj čustvovanje sojetnikov, sovraštvo in ljubezen, okrutnost in nežno materinsko ljubezen, zverinsko mučenje in trdnost revolucionarjev. Življenje za zapahi je opazoval Ribičič iz svojega zornega kota in pokazal pri tem veliko življenjsko razumevanje, celo za humor, ki pa izveni za zapahi malce trpko.

Knjigo je ilustriral in opremil Mihael Vojska.

Ludvik Aškenazy:

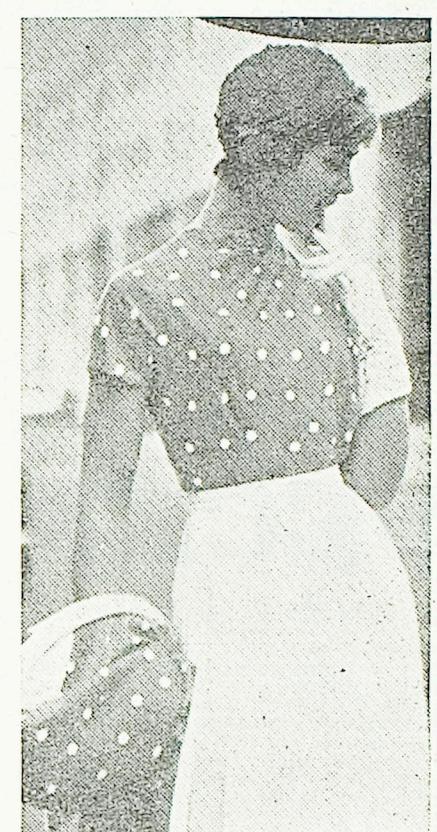
INDIJANSKO POLETJE

V slovenskem prevodu smo spoznali češkega pisatelja Ludvika Aškenazyja pred časom, ko je revija »Otrok in družina« (prej »Mladi svet«) objavljala njegove »Otroške etude«. Mimo grede rečeno, upajmo, da jih bomo dobili zbrane v knjižni izdaji. Zdaj nam ga je predstavila založba Mladinska knjiga, ki je v svoji žepni zbirki Školjka izdala njegov ameriški dnevnik INDIJANSKO POLETJE. Knjige je lepo tekoče prevedel Božidar Borko, opremila pa Mira Rojec.

»Indijansko poletje« je moderen potopis, zmes reportaže in poezije, dejstev in njihove umetniške stilizacije, resničnosti in njene kritike. V njem spoznamo največje velemesto sveta, New York in zamegleni nebottični razgled po širni Ameriki. Avtor je preživel v tem velemestu bore tri mesece, premalo, da bi dodata spoznal to velikansko človeško mravljišče in vendor tako dolgo, da je zaznal njegove značilne pojave. Aškenazyja zanima predvsem delovni človek v deželi velekapitalizma, njegovo življenje, misli in čustvovanje. Knjiga je razdeljena v vrsto kratkih poglavij, od katerih je vsako trenutni posnetek življenjske stvarnosti. Ilustrirajo jo originalne fotografije iz ameriškega življenja.

otroka. V tem tednu naj bi še prav posebno prišla do izraza skrb naše skupnosti za izboljšanje pogojev, v katerih žive otroci.

Zlasti je letos poudarjena potreba, da mobiliziramo državljanje, starše, mladino in otroke v stanovanjski skupnosti, da bo leta čimprej zaživelka kot velika družina. Gre za nadaljnji razvoj obstoječih skupnosti in za ustanavljanje novih. S tem bomo tudi izboljšali pogoje za ustanavljanje novih otroških ustanov, igrišč in podobno, kar bo prineslo v vzgajanje bodočih socialističnih državljanov nove oblike in novo veselino. Teden otroka bo pregled uspehov, ki jih leta za letom dosegamo v skrbi za otroka, in teden, ko sprejemamo nove naloge za prihodnje obdobje.

Komplet oziroma kostum z bluzo, podlogo na jopici in kapo iz istega blaga.

DOLFKA BOŠTJANČIČEVA ZAČASNA PREDSEDNICA ZŽD SLOVENIJE

Dne 11. julija 1959 je bila seja tajništva GO ZŽD Slovenije, na kateri so imenovali tov. Dolfko Boštjančič za vršilca dolžnosti predsednice GO ZŽD Slovenije.

Na prvem plenumu ZŽD Slovenije, ki bo v jeseni, pa bo izvoljena predsednica.

V nedeljo, 19. oktobra 1879 ob treh zjutraj sta delala Edison in Batchelor pri mizi v laboratorijski Menlo Park. Nenadoma sta začula na stopnišču težke korake. V sobo je prišel nočni čuvaj Alfred Swanson. Prinesel je posodo s sajamimi mineralnimi olji in jo postavil na mizo poleg Batchelorja.

»To je poslednji obrok saj mineralnih olj, gospod,« je rekel.

»Hvala vam, A,« je odgovoril Batchelor. »Čakal sem nanje.«

Edison je pristopal k Batchelorju. Izumitelj je držal v rokah nekaj koncev belega sukanca. Narezal je niti s pisarniškimi škarjami. Pololi je sukanec pred Batchelorjem.

»Pripravite ne niti za kuhanje,« je rekel. »Danes bom naredil nov poizkus.«

Batchelor je stresel po deski saj, ki jih je pravkar prinesel Swanson. Vzel je sukanec, ga položil na desko in povajjal po sajah. Bombažni sukanec je vskril mastno snov in postal lepljiv in črn.

Ko je počrnil nekaj koncev, jih je dal Batchelor Ediosnu. Izumitelj je vzel majhen nezgorljiv pladenj in ga pozorno podlobil s svilenim papirjem. Vzel je eno izmed pobaranj niti in jo rahlo upognil v obliku konjske podkve. Tako je položil na papir. Poleg nje je položil še ostale niti. Ceznj je položil še en svilen papir. Nazadnje je dal manjši pladenj v večjega.

»Sedaj bova dala to v peč,« je rekел.

Edison je pekel več ur v vroči peči skrbno naloženo posodo. Ko se mu je zdelo, da so niti zoglenele, je vzel pladenj iz peči.

»Malo bom padremal, medtem ko se vlačna ohlajajo,« je pripomnil Edison. »Zakaj ne bi tudi ti, Batchelor?«

Izumitelj je vzel dve težki knjigl s svoje mize in poiskal v laboratorijskem praznem prostoru. Edison je uporabil knjigl namesto zglavnika in se stegnil po trdih tleh ter takoj zaspal. Batchelor je zleknil v stolu. Cez nekaj trenutkov je tudi on zaspal.

Ob šestih se je Edison zbudil zelo osvežen. Pozorno je razstavil hladni pladenj. Toplotna je spremnila bombažne niti in čistile zanke. Vtaknil je črno vlačno v stekleno kroglo, ne da bi zlomil drobno, tanko zanko. Medtem se je Batchelor zbudil. Položil je vlačna v cevke in položil stekleno kroglo na črpalko.

»To bo zaenkrat dovolj,« je rekel Edison. »Frank bo kmalu prišel z mojim zajtrkom. Bojte bo, če greš tudi ti zajtrkovat.«

Ko je Edison govoril, je vstopil Frank Jehl s toplo hrano iz kuhinje gospode Edisonove. Falt je položil pladenj pred izumitelja.

Edison je pospravljal, da je vstopil Frank Jehl s toplo hrano iz kuhinje gospode Edisonove. Falt je položil pladenj pred izumitelja.

»Poženj zračno črpalko, dečko moj. Zdaj sem na robu velikega zmagoslavja ali neuspeha, ki bo terjal od nas vseh še mnogo trdega dela.«

Frank je stopil na stol poleg črpalke in odpril zaklopko. Stroj je začel črpati zrak iz steklene kroglice, ki jo je bil pritrdil Batchelor nano.

»Zapr zaklopko,« je ukazal Edison čez nekaj trenutkov.

Izumitelj je obrnil stikalno in spustil šibak električni tok v kroglo. Vlačna so medio rdeče zažarala. Oba, mož in deček, sta nemo opazovala žarenje.

»Vidiš,« je takoj razložil Edison, »vse prejšnje brezračne

G. GLENWOOD CLARK

Nova luč

(Odlomek iz povesti THOMAS ALVA EDISON. Izdana založba Lipa Koper v prevodu Daše Komac in v opremi Emila Marinška)

žarnice niso gorele daje kot nekaj minut. Mislimo smo, da so brezračne, pa niso bile. Ko smo vključili poln tok, je vročina izrinila zrak, ki je bil v oglju. Ta novi zrak je napolnil žarnico, pokvaril brezračni prostor in povzročil, da so vlačna zorela. Sedaj gremjam vlačna ponovno, da odstranim zrak, ki bi utegnil biti v njih. Brž ko bom prekinil tok, začni ponovno in izčrpaj ves zrak iz krogla. To drugo črpanje bo ustvarilo popoln brezračni prostor in svetlik, ki jo potrebujem.

Cez nekaj sekund je Edison izklopil električni tok. Vlačna so se ohladila in potemnila. »Začni črpati, Frank,« je rekel Edison, »sedaj bova videla, kako dolgo bo gorela nova brezračna krogla,« je rekel izumitelj. Cez trenutek je Edison zavrel silko, tako da je ojačil tok do kraja. Vlačno je svetlo zažaralo in oddajalo toploto, jasno svetlobo, blešeče celo v jutranjem soncu, ki je s'jalo skozi laboratorijska okna.

Boehm se je kmalu vrnil z novo napihnjenimi kroglimi. Položil jih je na mizo in obljubil, da se bo vrnil v Menlo Park do šeste ure, ter odhitel, da bi ujel vlak prot. New Yorku.

Edison in Frank sta gledala žarečo svetlobo. Preteklo je petnajst minut, nato ena ura. Do dyanajstih je gorela luč skoraj štiri ure — najdiš, kar je kdaj koli gorela kakršnakoli luč v laboratorijski. Frank je čul udarce lastnega sreca. Ali je gospodar ustvaril popolno luč, za katero se je tolkilo časa mučil?

Proti popoldnevi ob luči se kar naprej razlivala svojo mehko svetlobo in Edison ni hotel zapustiti laboratorijskega. Frank mu je prinesel na pladnju južino.

»Dolgo že delaš, fant moj,« je rekel izumitelj. »Bolje bo, da greš domov in se spočiš.«

»Dovolite mi, da ostanem, gospod Edison,« je prosil Frank.

»Rad bi z vami opazoval.«

Edison se je nasmehnil svojemu mlademu pomočniku: »Ce res hočeš ostati, lahko ostaneš.«

Istega popoldneva ob šestih se je vrnil Ludwig Boehm iz New Yorka. Ed'son ga je prosil, naj zapečati kroglo, medtem ko se gori na cevi, zračno črpalko. Boehm je iz izkušenimi strokovnimi gabi zapečatil svetlik. Brezračna krogla je sedaj visela na lastnih žicah.

KULTURA PROSVETA ★ KULTURA P

OKROG NOVEGA ZAKONA IN ŠOLSKIH PROBLEMOV V SEŽANI

Nov oddelek elektro stroke pri vajenski šoli

Razprava o predlogu zakona o osnovni šoli je bila najvažnejša točka dnevnega reda seje Sveta za prosveto in kulturo občinskega ljudskega odbora Sežana 16. t. m. Seje so se udeležili tudi upravitelji sedanjih osemletnih šol.

O najvažnejših določbah zakskega predloga je govoril okrajski šolski inšpektor tovariš Živko Tomičič, razprave pa so se udeležili razen predsednika sveta tovariša Alfonza Grmekca, ki je tudi povedal nekaj uvodnih misli, še drugi člani sveta in šolski upravitelji. Predlog je namreč po vsebini tako bogat, da zahteva bistveno spremenjene poglede na to izredno važno družbeno področje, obenem pa predstavlja izhodišče in smernice za delo komune in njenih družbenih institucij pri vzgoji najmlajših, pa tudi odraslih državljanov. Tudi sežanska občina bo morala ob uporabi duha in črke tega zakona reševati in rešiti kopico problemov, ki se bodo prav ob njem postavili v še ostrejšo luč. Da pa bi bili njeni uspehi na tem področju hitrejši in bogatejši, bo vsekakor nujno, da se z vsebino zakona že kot predloga, zlasti pa ko bo sprejet, seznanijo vsi šolski odbori, starši ter politične in gospodarske organizacije.

Novačnički odbor

SESTI FILMSKI FESTIVAL V PULJU

Stara Vespažjanova arena v Pulju je šestič prizorišče dosežkov jugoslovanske filmske proizvodnje. Letos bo v konkurenči sodelovalo 15 celovečernih igranih filmov, 6 kratkometražnih igranih in 19 dokumentarnih, risanih in ostalih filmov. Izven konkurence bodo predvajali 4 koprodukcije. Večina letoskih filmov obravnava vojno tematiko, medtem ko se je pet režiserjev spoprijelo s sodobnimi temami. Tudi letos pa ni na spored nobene filmske komedije, glasbenega filma ali solidnega filma lažjega žanra. Nekateri filmi so že doziveli svojo premiero pred puljskim festivalom, nekateri pa jih bodo šele v Areni. Kot vsako leto, je tudi letos za festival veliko zanimanje in posebne upe zbujujo mladi režiserji.

MLADINSKI FESTIVAL NA DUNAJU

Na Dunaju je te dni VII. svetovni mladinski festival pod gesmom »Za mir in prijateljstvo«. Jugoslavijo zastopajo člani vseh sekocij beografskega študentskega kulturnoumetnega društva »Ivo Lola Ribar«. Nastopilo pa bo še več jugoslovenskih solistov. Na željo organizatorjev je naslovil festivalu svojo poslanico predsednik republike Tito.

GOSTOVANJE POLJSKEGA ANSAMBLA

V začetku avgusta bo prispeval v našo državo poljski ansambel »Mazovšči«, ki izvaja poljske narodne pesni in plese. Nastopili bodo v Mariboru, Opatiji, Pulju, Zagrebu, Beogradu in Novem Sadu. Spremlja jih lastni orkester.

BALET JEROMA ROBINSONA V JUGOSLAVIJI

V našo državo pride na gostovanje priznana baletna skupina enega najslavnih plesalcev ZDA Jeromea Robinsona. Baletna skupina bo najprej nastopila v Beogradu in Zagrebu, za konec avgusta pa tri dni na Dubrovniških poletenih igrah. Ansambel bo nato nadaljeval turnejo po številnih evropskih državah.

JUGOSLOVANSKA GRAFIKA V BENETKAH

V Benetkah so pretekli teden odprli razstavo sodobne jugoslovanske grafike, ki sta jo organizirali Moderna galerija iz Ljubljane in Direkcija lepih umetnosti iz Benetk. Razstavlja 36 avtorjev 125 umetniških del v raznih grafičnih strokah. Iz Benetk bodo prenesli razstavo še v druga italijanska mesta. Nekateri italijanski časopisi pišejo, da je to letos najpomembnejša manifestacija grafične umetnosti v Italiji.

V ZADRU SEMINAR SLAVISTOV

Pretekli teden se je začel na filozofske fakultete v Zadru seminar študentov slavistike iz Poljske, Francije, Zahodne Nemčije in Jugoslavije. Seminar bo zaključen v Zadru 2. avgusta, nakar se bo 3. avgusta nadaljeval v Splitu in Dubrovniku.

Na tej seji je svet razpravljal tudi o šolskih uspehih v preteklem šolskem letu, ki so razen redkih izjem boljši od lanskotetnih uspehov.

V posebnih točki dnevnega reda je svet za prosveto in kulturo sprejel sklep, da se pri vajenski šoli v Sežani poleg obstoječih dveh oddelkov lesne in kovinarske stroke ustanovi še oddelek elektro stroke — šibki tok. Predlog za ustanovitev novega oddelka je dalo podjetje »Telekomunikacije« — obrat Sežana. Predlog sloni na izredno veliki potrebi po kvalificiranem kadru že pri sedanji proizvodnji, ki je relativno preprosta. Če pa hoče podjetje v perspektivi napredovati in prehajati postopoma na proizvodnjo bolj komplikiranih aparativ, n. pr. televizijskih aparatov, potem je predlog ne samo še bolj razumljiv, ampak logičen in nujen.

Tečaji za najosnovnejšo tehnično izobrazbo delavcev, ki jih je po novem letu končalo okoli 100 delavcev, ne zadostujejo. Tudi tečaji za prekvalifikacijo in nadaljnje izpopolnjevanje kvalificiranih delavcev, ki bodo jeseni in v bodoči sploh, ne bodo krilih nujnih potreb. Potrebno je zagotoviti normalen dotok kvalificiranega kadra.

Problem je toliko lažji, ker podjetje samo razpolaga s strokovnimi predavatelji, pripravljeno pa je finansirati izdatke za nove oddelke najmanj do konca tega proračunskega leta.

Pouk bo soliden: dopoldne praksa v obratu, popoldne teoretični pouk v šoli.

Kapaciteta oddelka bo okoli 15 vajencev v enem letniku. Sprejeti bodo absolventi osemletnih šol. Podjetje že proučuje pred-

metnike za nov oddelek in jih bo dalo v potrditev Svetu za šolstvo LRS.

Ustanovitev tega oddelka v Sežani je popolnoma utemeljena, ker razen v Ljubljani in Mariboru ni nobene šole te vrste, v vsej Primorski pa je edino v Sežani večji obrat te stroke, zato pa bo enventualno sprejemal vajence iz drugih občin, saj je pomanjkanje tega kadra tudi drugod. — er

Z otvoritve filmskega studia v Portorožu pretekli teden

Dogradi so filmski studio v Portorožu

Ko je bila 1956. leta oddvojena od »Triglav filma« iz Ljubljane tehnična baza, iz katere je bilo ustanovljeno podjetje za tehnično izdelavo in obdelavo filmov »Filmservis«, se je le-to znašlo zaradi pomanjkanja ustreznih filmskih prostorov, v katerih bi filmska podjetja snemala filme, v zelo neugodnem položaju. Zasilne prostore v Trnovem v Ljubljani so moral opustiti, nadomestilo zanje pa ni bilo ustrezoče.

In ko je vodstvo Filmservisa širo po Sloveniji iskal primeren kraj za gradnjo filmskih ateljejev, je našlo za izpolnitve svojih načrtov polno razumevanje prav ob slovenski morski obali, pri ObLO Piran. Predsednik jim je namreč ponudil za ateljej dojamno lokacijo, ob cesti med Portorožem in Piranom, prostore zraven tovarne mila »Jadranka«. Prvi ogled prostorjev je bil vse kaj drugač kot vzbudjujoč. Zakaj — od mogičnih velikih poslopij, v katerih je do 1906. leta obratovala piranska steklarja, so ostali le kupi ruševin, gole stene poslopij, kotanje in kupi smetišč, vse pa preraščeno s travo in grmčevjem. Zob časa se je dobra zagrizel v ruševine in vse je kazalo, da jih bo zgrizel do konca. No, ker pa se je v zadnjem hipu zagzel vanje kolektiv Filmservisa iz Ljubljane, so se nekdajne ruševine v dobrih dveh letih spremenele v lepo urejene, obnovljene stavbe, v katerih prostorih je dovolj tehnične opreme za snemanje filmov. Povezano drugače: kolektiv Filmservisa je z 11 milijoni dinarjev zgradil prave filmske studije, ateljeje in številne druge potrebne delavnice, v ka-

terih se bodo proizvajalci filmov in igraci prijetno počutili. Vsekakor bi bilo 11 milijonov premalo, če ne bi kolektiv s svojimi močmi pomagal od začetka do konca graditi.

Ceprav filmski studio lani še ni bil popolnoma dograjen, so v njem že posneli tri filme: italijanskega »Velika sinja cesta«, francoskega »Zločin na begu« in nemškega »Grof Luksemburški«, razen tega pa še detajle iz slovenskih filmov »Tri četrtni sonca« in »Dobre morje«.

Prejšnji četrtek so novi filmski studio v Portorožu slovensko odprli. Stevilni gostje, med katerimi so bili tudi sekretar Sveta za prosveto in kulturo LRS Beno Zupančič, podpredsednik OLO Koper inž. Peter Aljančič, predsednik ObLO Piran Davorin Ferligo in sekretar občinskega komiteta ZK Piran Gustav Guzej, so si ob tej priložnosti ogledali prostore, med katerimi imata dve veliki dvorani okrog 700 kv. metrov površine. Ob koncu slovesnosti je predsednik ObLO Piran Davorin Ferligo pozdravil direktorja Filmservisa dr.

Stanku Repetu k doseženi zmagi in med drugim dejal:

»Težavno si danes predstavljajo tisti, ki niso pred let, poznali opuščenih in razrušenih prostorov nekdanje steklarne, kako je bilo vse to videti. Tembolj nas zato veseli, da se je kolektiv tako marljivo lotil dela in obnovil prostore ozroma podprtje, katerih številni drugi interesi sploh niso hoteli. Prepričan sem, da bo filmska dejavnost zaradi novih filmskih studijev v Portorožu gotovo prispevala delež k razvoju turizma na obalnem področju, saj bo zaradi številnih ljudi v tem ateljeju to prav dobro propaganda za naše kraje.«

Nove filmske studije v Portorožu si bodo v najkrajšem času ogledali zastonki tujih filmskih družb, saj bodo v njih lahko snemali, če jih bo zunaj oviralo slabo vreme. Po končanem letosnjem puljskem filmskem festivalu pa bodo obiskali te studije tudi naši filmski producenti. »Triglav film« iz Ljubljane pa bo meseca oktobra ali novembra posnel v teh studijih novi celovečerni slovenski film »Akacija«.

Prepotrebni vadmeicum

Stanko Janež: VSEBINE SLOVENSKIH LITERARNIH DEL. Oprema: J. Accetto. Založba Obzorja Maribor 1959

Problem malega naroda je večen, pravato, ker je narod majhen. Zaradi tega mu je treba zbrati vse sile, če se hoče obdržati na površju in če hoče plavati vzporedno z velikimi, begatejsimi in silnejšimi narodi, ki jim izvira življenjska moč že iz njihove velikosti. Literatura je bila, je in bo pri takem narodu stičešte vseh pomembnejših sil, kovačnica vsakega kaj ostrejšega samobranbrega meča. Ni pretirano, če spričo dejstev, da smo v 1400 letih pokazali kaj malo državtornosti in imeli samo eno NOB. trdimo, da je Slovencem literatura največja zakladnica in da je zato dolžnost vsakega izmed nas spoznati jo.

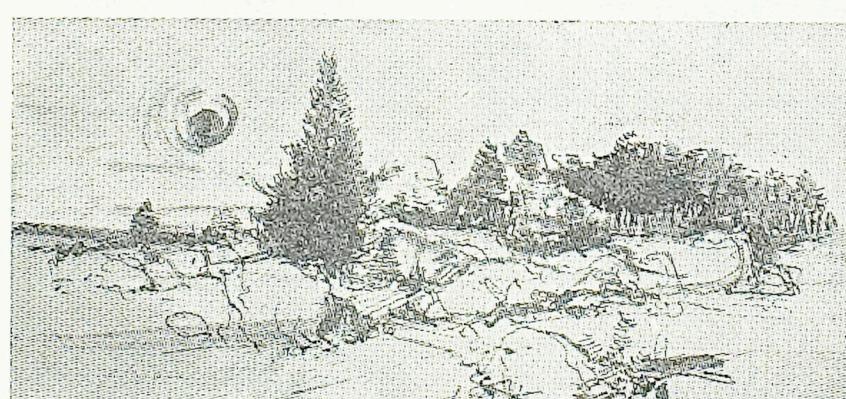
Stanko Janež nam je s knjigo »Vsebine slovenskih literarnih del« potega spoznavanja zelo olajšal. Ne le dajujo v študentu, marveč vsakomur, naj bi bila ta knjiga postala svetovalec, kaj naj bere, in priporoča za hitrejšo dojemanje in globlje umevanje prebranega.

Očitki, da bi knjiga kot učbenik lahko zavajala zlasti dijašta k nesamostojnosti, se rodijo le površnemu presojevalevu. Drzna bi bila namreč

trditev, da umetnino v celoti doumemo že ob enkratnem branju, daleč izmisljena pa, da prodremo v njenem bit že kar s pomočjo njene kratke vsebine. Držalo bi to le za negloboka dela, ki pa niso umetnine. So ljudje, ki so v svojem življenju prebrali goro knjig in slišali vsaj dve ur radijskega hreščanja na dan, toda človek strni ob njihovem površnem poznavanju prebranih knjig in slišane glasbe. Zakaj je tako? Ker je znanje vedno in povsod v sorazmerju s pot gozbljenostjo dojemanja. In če b se po vsem tem kdo skušal dokopati do poznavanja slovenske literature, tudi priročniku, bi kupil samo »dneva polhen žakelj«, kakor pravi Preseren. Knjiga je nastala z namenom, da bi bila svetovalec v priporoček, in je v teh mejah več kot odlična, toda tudi le v ta namen uporabljiva.

V prepričanju, da bo knjiga pomagala spoznavati tisto, kar je v naši zgodovini najdragocenejšega, kar nam ne vzbuja tesnobe samokritike, marveč ponos jo vsaki, še takoj skromni privatni knjižnici priporočamo.

J. HOČEVAR

Avrelij Lukežič: Motiv s Krasm

Razstava Hlavatyjevih akvarelov v Portorožu in Lukežičevih risb v Kopru

V kulturnem domu v Portorožu je preteklo nedeljo zaključil tržaški slikar dr. Robert Hlavaty razstavo svojih najnovješih akvarelov. Razstava je tako po umetniški višini kakor po obisku in odkupu kar dobro uspela in seznamila z njegovo umetnostjo tudi veliko tujih turistov. Tudi tokrat, kakor že prej večkrat, se nam je predstavil Hlavaty kot izrazit slikar barvnih vtipov in doživitev motivov, katere si išče pretežno ali skoraj izključno po kraških vaseh, Trstu, istrskih mestecih, ladjedelnicah in plavžih. Prav ti motivi pa mu nudijo največ priložnosti za njegovo akvarelno tehniko mehkih, prelivajočih se barv, katere rad omejuje s krepkejšimi, često zelo temnimi obrisi. S tem daje slikar barvnih vtipov in doživitev motivov, katere si išče pretežno ali skoraj izključno po kraških vaseh, Trstu, istrskih mestecih, ladjedelnicah in plavžih. Prav ti motivi pa mu nudijo največ priložnosti za njegovo akvarelno tehniko mehkih, prelivajočih se barv, katere rad omejuje s krepkejšimi, često zelo temnimi obrisi. S tem daje slikar barvnih vtipov in doživitev motivov, katere si išče pretežno ali skoraj izključno po kraških vaseh, Trstu, istrskih mestecih, ladjedelnicah in plavžih. Prav ti motivi pa mu nudijo največ priložnosti za njegovo akvarelno tehniko mehkih, prelivajočih se barv, katere rad omejuje s krepkejšimi, često zelo temnimi obrisi. S tem daje slikar barvnih vtipov in doživitev motivov, katere si išče pretežno ali skoraj izključno po kraških vaseh, Trstu, istrskih mestecih, ladjedelnicah in plavžih. Prav ti motivi pa mu nudijo največ priložnosti za njegovo akvarelno tehniko mehkih, prelivajočih se barv, katere rad omejuje s krepkejšimi, često zelo temnimi obrisi. S tem daje slikar barvnih vtipov in doživitev motivov, katere si išče pretežno ali skoraj izključno po kraških vaseh, Trstu, istrskih mestecih, ladjedelnicah in plavžih. Prav ti motivi pa mu nudijo največ priložnosti za njegovo akvarelno tehniko mehkih, prelivajočih se barv, katere rad omejuje s krepkejšimi, često zelo temnimi obrisi. S tem daje slikar barvnih vtipov in doživitev motivov, katere si išče pretežno ali skoraj izključno po kraških vaseh, Trstu, istrskih mestecih, ladjedelnicah in plavžih. Prav ti motivi pa mu nudijo največ priložnosti za njegovo akvarelno tehniko mehkih, prelivajočih se barv, katere rad omejuje s krepkejšimi, često zelo temnimi obrisi. S tem daje slikar barvnih vtipov in doživitev motivov, katere si išče pretežno ali skoraj izključno po kraških vaseh, Trstu, istrskih mestecih, ladjedelnicah in plavžih. Prav ti motivi pa mu nudijo največ priložnosti za njegovo akvarelno tehniko mehkih, prelivajočih se barv, katere rad omejuje s krepkejšimi, često zelo temnimi obrisi. S tem daje slikar barvnih vtipov in doživitev motivov, katere si išče pretežno ali skoraj izključno po kraških vaseh, Trstu, istrskih mestecih, ladjedelnicah in plavžih. Prav ti motivi pa mu nudijo največ priložnosti za njegovo akvarelno tehniko mehkih, prelivajočih se barv, katere rad omejuje s krepkejšimi, često zelo temnimi obrisi. S tem daje slikar barvnih vtipov in doživitev motivov, katere si išče pretežno ali skoraj izključno po kraških vaseh, Trstu, istrskih mestecih, ladjedelnicah in plavžih. Prav ti motivi pa mu nudijo največ priložnosti za njegovo akvarelno tehniko mehkih, prelivajočih se barv, katere rad omejuje s krepkejšimi, često zelo temnimi obrisi. S tem daje slikar barvnih vtipov in doživitev motivov, katere si išče pretežno ali skoraj izključno po kraških vaseh, Trstu, istrskih mestecih, ladjedelnicah in plavžih. Prav ti motivi pa mu nudijo največ priložnosti za njegovo akvarelno tehniko mehkih, prelivajočih se barv, katere rad omejuje s krepkejšimi, često zelo temnimi obrisi. S tem daje slikar barvnih vtipov in doživitev motivov, katere si išče pretežno ali skoraj izključno po kraških vaseh, Trstu, istrskih mestecih, ladjedelnicah in plavžih. Prav ti motivi

Žrtvi požara in strele

V petek popoldne je iz doslej še neznanih vzrokov izbruhnil veliki požar v gospodarskem posloplju Franca Turka, kmeta v Hrenovicih pri Postojni. Požar je upepel gospodarsko posloplje in stanovanjsko hišo ter polpolno uničil tudi stanovanjsko hišo njegovega soseda Jožeta Novaka. Ogenj se je naglo širil predvsem zaradi tega, ker so bila vsa tri posloplja krita s slamo, ni pa mogel uničiti solidno grajenih hiš Ludvika Gorjanca, Vincenca in Jožeta Grilla ter Franca Smrdela, čeprav je bila nevarnost, da bi tudi te zagoore. Požrvovalni gasilci so uspeli rešiti Francu Turku kravo in svino ter nekaj gospodarskega orodja ter pohištva, Jožetu Novaku pa vso živino, kmetijsko orodje in pohištvo. Posebno prizadeven pri gašenju požara je bil kovač Hinko Rupnik, ki je reševal kljub temu, da je bil že zelo opečen. Žal mu pa ni uspelo rešiti iz goreče hiše 72-letne Terezije Turk, ki je postala žrtev plamenov. Poškodovana sta bila tudi kmeta Fran-

Smrdel in Franc Turk. Skodo, ki jo je napravil ogenj Francu Turku, so ocenili na 2 milijona dinarjev, hiša pa je bila zavarovana na 1,5 milijona dinarjev, medtem ko ima Jožef Novak okrog 1,8 milijona dinarjev škode, zavarovan pa je bil za milijon dinarjev.

Istega dne proti večeru se je peljal na njivo 47-letni čevljar Franc Ferfila iz Senožeč. Približno dve sto metrov iz vasi je vanj udarila strela in ga ubila.

Velik porast turističnih nočitev v koprskem okraju

Medtem ko se je v celotni Sloveniji dvignilo število turističnih nočitev v prvih šestih mesecih letošnjega leta v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta samo za 5 odstotkov, in je ponekod, zlasti na Gorenjskem (razen Bleda) in v Soški dolini celo nekoliko nadzadalo, smo doživeli v koprskem okraju nepričakovano velik porast. V Piranu, skupaj s Fijesom in Strunjanom, so dosegli porast kar za 55%, v Kopru z Ankaram, na 43%, v Portorožu za 41 odstotkov in v Postojni za 27%.

Skupno smo imeli v naštetih štirih glavnih turističnih sredinah našega okraja od 1. januarja do 30. junija 119.390 nočitev ali 36.348 več kot lani. Porastlo pa ni samo število nočitev naših državljanov, marveč še bolj tujih. Od celotnega porasta 36.348 nočitev jih je odpadlo kar 26.731 na tujezemske ali več kot dve tretjini. Koper z Ankaram je imel v tem času 7.469, Portorož 15.363, Piran s Fijesom in Strunjonom 2.530 in Postojna 1.372 več tujih nočitev kot lani v istem času. Portorož je postal letos celo še bolj letovišče tujecem, kakor je bil doslej, a dobro se uveljavlja v tem tudi Ankaran. Od skupnega števila 57.019 nočitev, kar jih je imel Portorož, je bilo 33.514 tujih in samo 18.505 domačih. To, in sploh vse povečanje, gre na račun povečanih nastanitvenih kapacitet — pa tudi boljše zasedbe.

Med domačimi turisti so prevladovali Slovenci, seveda pretežno na račun počitniških domov

OPOZORILO

Tajništvo za gospodarstvo OLO Koper opozarja kmetijske zadruge, zadržne poslovne zveze, družbeno posestva in vse tiste, ki se bavijo in so dolžni skrbeti za pravocasno in pravilno oskrbo trga z mesom, da je s 15. julijem t.l. v veljavni zvezni odredbi o prepovedi klanja telet in jagnjet (Ur. list FLRJ št. 29/572/58). Prepovedano je klanje moških telet izpod 3, ženskih telet izpod 6 mesecov starosti, odnosno izpod 200 kg žive teže.

Klanje jagnjet ni omogočeno za področje našega okraja.

Zadržne poslovne zveze, kmetijske zadruge in družbeno kmetijske posestva so dolžna odkupiti in prevzeti v pitanje moška teleta izpod 3 mesecov starosti, oziroma vsa teleta, ne glede na starost izpod 200 kg žive teže, ki jih prodajo proizvajalcji, ki nima pogojev za pitanje ali za vzrejo.

Zivinski potni listi za teleta za zakol se bodo izdajala samo v izjemnih primerih bolezni ali telesnih hib teleta.

Za vsak prekršek oziroma za vsako zaklano žival se kaznuje:

— gospodarska organizacija ali druga pravna oseba z denarno kaznijo od 5000 do 20.000 din;

— odgovorna oseba gospodarske organizacije ali druge pravne osebe z denarno kaznijo do 10.000 din;

— posameznik z denarno kaznijo od 3.000 do 10.000 din.

Za upravno kazenski postopek zaradi prekrškov predpisov navedene odredbe veljajo določbe temeljnega zakona o prekrških.

Vsa ostala pojavnila dobite na kmetijskem in veterinarskem inšpekto-ratu.

MOLNI OČKOVAC

DVOKOLESA od 7.000.— dalje, CIKLOMOTORJI od 44.000.— dalje ter VESPE in MOTORJE, nove ter rabljene. Vam nudi tvrdka MARCON, TRST, Ulica Pieta 3 in nova trgovina na Trgu ospedale 6. Pošiljamo darsilne pakete za Jugoslavijo. VAJENCA ali VAJENKO sprejmemo v uk. »PEKO«, prodajalna obutve, Koper.

IZŠEL BO NOV GOSPODARSKI ADRESAR

Uredništvo »Nove proizvodnje« iz Ljubljane, ki je doslej uredilo že dve izdaji »Gospodarskega adresarja LRS« (prvega v Gospodarskem kolegiju 1953. leta, drugega pa 1956. kot samostojno publikacijo), je po nasvetu gospodarskih ustanov in zbornic že začelo zbirati podatke za nov »Gospodarski adresar LRS«. Leto bo obsegal vse dejavnosti našega gospodarstva, dalje bančništvo in hraniški promet ter naše odnose s tujino (izvoz, uvoz, naslovi naših in tujih diplomatskih zastopstev ter predstavnikov). Novi adresar bo dotiskan do 1960. leta.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij podjetja ELEKTRO-KOPER, Koper, Vojkovo nabrežje št. 6

R A Z P I S U J E NASLEDNJA PROSTA DELOVNA MESTA

1. Referenta za meritve.
2. Referenta za DV in TP.
3. Vodjo knjigovodstva (glavni knjigovodja)
4. 3 kvalificirane elektromontirje in 4 elektroinstalaterje.
5. 5 učencev za Elektrogospodarsko šolo in 2 vajence za Elektroservis Piran.

POGOJI:

Pod 1 in 2 elektrotehnik z večletno praksjo.

Pod 3 ekonomski fakulteta ali srednja ekonomski šola z večletno praksjo.

Pod 5 se zahteva, da so z uspehom končali nižjo gimnazijo ali osmiletko in da stanujejo na območju občin Koper, Izola ali Piran.

Plača po tarifnem pravilniku.

Stanovanja zagotovljena za delovno mesto pod 1, 2 in 3.

Prijave z navedbo doseganjega službovanja in s kraškim živiljepisom sprejemamo do 15. avgusta 1959.

Film o lipicancih - brez Lipice

ÖFVW z Dunaja poroča v svojem biltenu št. 271 naslednje:

Walt Disney, znani filmski ustvarjalec, ki se je pred kratkim

NOVE knjige

Zbirka »Igra in delo«: KOMPAS

V zbirki »Igra in delo«, ki jo sistematično izdaja založba Mladinska knjiga, je izšla najnovejša knjižica KOMPAS, ki otroku nazorno pokaže, kako si izdela najpreprostejši kompas. Obenem ga pouči, kaj je ta priprava in zakaj nam služi. Tekst in risbe v knjižici so dela Janka Korena, oprema pa Mire Rojec.

Knjižica bo dober pripomoček za politehnično vzgojo po naših šolah.

Audie Murphy: V PEKEL IN NAZAJ

V posebni zbirki žepne oblike Skoljka izdaja založba Mladinska knjiga vsak mesec napredno, časlu primerno in ceneno knjigo. Vsebinsa knjig je sodobna.

Tako je med drugim izšla v tej zbirki tudi knjiga, ki sodi v vrsto ameriških romanov iz zadnje vojne. Zgodbo smo že pred časom spoznali v filmu, ki je narejen po romanu V PEKEL IN NAZAJ in pomeni avtobiografske zapiske avtorja Audia Murphya in njegovih tovarišev s fronte. Avtor sam je tudi igral v filmu glavno vlogo.

To je odkrita, brezobjarna, mestoma celo cincinča priprava pesaka iz prve linije, borce, ki je moral skozi dve težki in krvavi invaziji: v Italiji in Nemčiji.

Knjigo je prevedel Herbert Grün in jo poživljajo fotografije iz filma.

mudil na večdnevni obisku na Dunaju, namerava posneti enega svojih priljubljenih kulturnih filmov o svetovnoznanosti španski dvorni jahaški šoli. Film naj ne bi prikazal samo mnogoobčudovanih izvajanj lipicancev, »cesarjevih belih konj« v razkošni baročni jahalni šoli v dunajski dvorni palači, temveč nas bi pojalj tudi v kobilarno Piber v Zahodni Štajerski, kjer vzgajajo lipicance.

Morda pa bi se dalo najti primeren način za opozorilo tega filmskega tvorca, da je naša Lipica dejansko zibel vseh lipicancev in da bi njegov film samo pridobil na vrednosti, če bi prikazal lipicance tudi tam, od koder izvirajo.

RAZPIS ŠTIPENDIJ za kandidate I. letnika oddelka za dvojezično šolstvo na učiteljišču v Kopru

OLO Koper, komisija za štipendije, razpisuje 20 štipendij v višini po uredbi za kandidate, ki se želijo vpisati v začetku šolskega leta 1959/60 v I. letnik oddelka za dvojezično šolstvo na učiteljišču v Kopru.

Prosilci naj vložijo prošnje na OLO Koper, Tajništvo za šolstvo, do 15. avgusta t. l., opremljene z naslednjimi prilogami:

1. Rojstni list,
2. Zdravniško spričevalo,
3. Šolsko spričevalo o dovršenih 8 razredih osnovne šole in
4. Mnenje ravnateljstva doseganje šole.

»SLOVENSKI JADRAN«

v vsako hišo

Slovenskega Primorja

Barba Vane pravi

Ze zadnjič sem zapisal, da so grozovito zakurili na soncu in da se zato ne smemo čuditi, če nas zdaj tako peče. Oh, da peče! Vendarle je mene zadnjikrat še bolj, ko sem — ves zadihan, prepoten in žejen — obstal na križišču pred Kozino. Seveda! Mudilo se mi je, opravek na Reki, v Kopru in proti Trstu. No, človek vroči, pa se spoznaj pred tistimi tablam, ki imajo napisane razdalje. Na eni piše: Kozina-Reka 55 km, na drugi pa 61 km. Ali pa Kozina-Trst 15 km, na tabli, nasproti nje pa je 17 km. In še peta in šesta tabla: Kozina-Koper 31 km, na drugi, na istem križišču pa 28 km. Pa recite, če je tem »smerokazom« verjeti. In ko sem tako stal tamkaj, sem vneto in neumorno razmišljal, če niso zaradi bližnje voščarije na tablah različne številke...

Zadnjič pa, ko sem korakal po Kidričevi ulici, pa me spet drobeni otroški glasovi na nekem oglu ustavijo: »Gospod, samo pet dinarjev... Pogledam: dve deklaci držita v rokah lepe bele kartončke. »Nak,« sem si rekel, »mačka z žaklju pa že ne kupim.« Jaz hitim spraševat deklaci pa — kot vedno ženske — še hitreje odgovarjajo. Prodajali sta namreč vizitke — prave vizitke s polnim naslovom, telefonsko številko in funkcijo tistega tovariša. Da, vizitke nekega direktorja nekega podjetja iz Kidričeve ulice. Da sta jih prodali že toliko, da sta zaslužili 200 din, sta rekli. Verjamem, saj za pet dinarjev dobiti direktorjevo vizitko, km, ni niti tako draga. Meni pa sta dekletci dali dve, vendar zastonj...

Priznam, vročina, ki so jo skuhali na soncu, me je skuhalo, da

Radio KOPER

NEDELJA, 2. avgusta: 8.00 Kmetijska oddaja: »Investicije v kmetijstvu v gorškem okraju« — 8.30 Z narodno pesmijo v nedeljsko jutro — 9.00 Nedeljska reportaža: »Tesla memorial« — 9.15 Zabavni zvoki — 13.30 Sosedi kraj in ljudje — 14.00 Glasba po Željah — 15.00 Vesti — 15.10 Pester spored zabavnih melodij do 16.00.

PONEDELJEK, 3. avgusta: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Odomki iz oper — 14.30 Solna v življenju: »Pod platenimi strehami — Z obiska pri tabornikih — 14.50 Glasbena mediga — 14.30 Športna oddaja — 14.40 Izbrane melodijs — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.30 Slovenske narodne pesmi do 16.00.

TOREK, 4. avgusta: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodijs do melodijs — 14.30 Kulturni zapiski — 14.40 Narodni odmevi — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.30 Gledališki program.

CETRTEK, 6. avgusta: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Operetna glasba — 14.00 Glasba po Željah — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.30 Dalmatinške popevke.

PETEK, 7. avgusta: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Od melodijs do melodijs — 14.30 Poje zbor Slovenske filharmonije — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.30 Domäče aktualnosti: »O problemih embalažanja« — 15.40 Veselo v poskočne.

SOBOTA, 8. avgusta: 7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti — 13.45 Popevke v ritmu od tu in tam — 14.30 Igrajo orkestri Armando Trovanioli, Arturo Mantovani in Stanley Black — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba — 15.20 Iz delovnih kolektivov — 15.50 Glasbena mediga.

KINO

KOPER: 31. julija in 1. in 2. avgusta francoski film CARMEN, 3. in 4. avgusta ameriški barvni film CABRINJE NOCI, 3. in 4. avgusta poljski film ČLOVEK S PROGE, 5. in 6. avgusta francoski barvni film v.sta-vision BREZ DRUŽINE.

IZOLA: 31. julija in 1. in 2. avgusta italijanski film KABRINJE NOCI, 3. in 4. avgusta poljski film ČLOVEK S PROGE, 5. avgusta ameriški barvni film CARMEN, 5. in 6. avgusta francoski barvni film v.sta-vision BREZ DRUŽINE.

SMARJE: 1. avgusta jugoslovanski film VRNIL SE BOM, 2. avgusta ameriški film PROTIPRIČAM, 5. avg

TELESNA VZGOJA ★ ŠPORT ★ ŠAH ★ TELESNA VZGOJA ★ ŠPORT ★ ŠAH ★ TELESNA VZ

Zlate črke na izolskih veslilih

Razgovor z Miranom Blažino o državnem prvenstvu v veslanju in o problemih tega športa na slovenski obali

V zadnjih štirinajstih dneh smo slišali mnogo razveseljivih novic iz Izole. Tamkajšnja veslaška ekipa Argo se je odlično uveljavila kar na treh tekmovaljih: na mladiškem troboju Slovenija—Koroška—Tiš, na mednarodni regati in na državnem prvenstvu. Zlasti razveseljiv so izidi z državnega prvenstva na Bledu, kjer so v močni konkurenči osvojili dve prvi, dve drugi in dve tretji mesti. Ob vrniltvu z Bledu smo naprošili za kratek razgovor enega najbolj pozitivnih izolanskih veslaških delavcev, Mirana Blažina.

Tiste, ki so po radiu poslušali prenos na državnega prvenstva na Bledu, je morda naš najvišji letoski uspeh. Za zmagovalcem (Krka, Sibenski) smo zaostali komaj desetinko sekunde. Naša ekipa (Jadran Borut, Šilovo Juršičevi, Lucijan Kleva, Ivan Baričič, Luciano Dudine, Karel Krebelj, Dušan Milutinović, Armid Tul in krmar Lino Grebe) je vodila vse progo in bila povsem enakovredna izkušenim državnim prvakom. Morda smo izgubili prvo mesto le zaradi posmanjkanja izkušenj, ker nismo v pravem trenutku ojačali zadnje zavezljave. Sicer pa je treba povedati, da je v moštvu zmagovalca nastopilo šest državnih reprezentantov, za seboj pa smo pustili vrsto renomiranih ekip, med njimi splitskega Gusalja, Crveno zvezdo, Zagreb in Zadar.

Ali nam lahko zaupate »recepte, ki je osmerek pripeljal k tako nagnjenemu vzponu?« Fante so že lani bili državni mladinski prvaki. Letos so se pod vodstvom prof. Jožeta Cilenška še bolj zagrizli v delo. S trdim in sistematičnim urjenjem so si pridobili odlično tehniko in vzdržljivost. Nobenega posebnega »recepta« ni bilo. Upoštevali so le tisto, kar velja za vse športe: uspehi ne padejo v naročje kot zrela jabolka, ampak se je treba zanje požrtvovalno boriti.

Zelo zadovoljni! Uspehi na Bledu nam bodo dali novega poleta. Z organizacijo smo bili zadovoljni, zamerim pa prirediteljem, da niso oskrbeli pokala za zmagovalca. Castne trofeje na tekmovaljih, kot je državno prvenstvo, res ne bi smele manjkati. Pri nas imamo pokale celo za občinska sindikalna tekmovalja.

V prvem razredu ste menda nastopili še v treh disciplinah?

Moški so se pomerili še v skifu in double scullu, ženske pa v četvercu s krmcem. Zlasti je treba pochliniti našo žensko ekipo (Marija Leban, Milena Žorž, Mira Ibsa in Desanka Sosič), ki je z enajstimi sekundami prednosti osvojila prvo mesto pred mariborskimi Branikom. Škoda, da ni v tej disciplini nastopilo več ženskih ekip, ker bi bilo tekmovanje zanimivejše. Vse kaže, da se naši veslaški klubki premalo prizadevajo, da bi ta sport razširili tudi med ženskami.

V disciplinah skif in double scull smo osvojili v močni konkurenči tretje mesto. S tem izidom smo zadovoljni, saj naši tekmovalci vadijo komaj leto dni.

Slovenski in drugi športni časopisi so mnogo pisali o uspehu vašega ženskega četverca v zveznem razredu. Ste pričakovali prvo mesto?

Medtem ko smo v prvem razredu zaradi šibke konkurenčne pričakovali najvišjo lovorko, nas je uspeh v zveznem razredu presenetil. Tu so se namreč pojavile odlične tekmovalke iz Novega Sada (Danubius), ki so v tej disciplini že več let na videnem mestu. Ker je ena od naših tekmovalk zbolela, smo nastopili z novinko in si res nismo kdo ve kaj obetali. Toda naša dekleta so se požrtvovalno borila in zmagala s sekundo razlike.

Treba pa je omeniti tudi uspeh Ivana Lazarja in Lucijana Grošlja v double scullu. Nikakor nismo pričakovali, da bosta v zveznem razredu osvojila drugo mesto in pustila za seboj tri ekipe. Toda tokrat sta volja in požrtvovalnost naših premagala izkušenost drugih.

In resumē?

Zelo zadovoljni! Uspehi na Bledu nam bodo dali novega poleta. Z organizacijo smo bili zadovoljni, zamerim pa prirediteljem, da niso oskrbeli pokala za zmagovalca. Castne trofeje na tekmovaljih, kot je državno prvenstvo, res ne bi smele manjkati. Pri nas imamo pokale celo za občinska sindikalna tekmovalja.

In vaši prihodnji načrti?

Uspehi, ki smo jih dosegli, so plod sistematičnega in načrtnega dela. Svede tu ni pomembno samo redno urjenje, ampak tudi skrb za kadre. Ce ne bi neprestano vključevali mladih ljudi v veslanje, potem bi se kmalu pojavile nevarne vrzeli. Zdaj imamo 32 tekmovalcev, ki pridejo v poštev za nastope, vendar ne bomo ostali le pri tem številu. Devetega avgusta bo državno mladinsko prvenstvo, na katerem bomo spet preizkusili nekaj najboljših mladincev in mladišč.

Pred leti je bila na slovenski obali močna konkurenča treh veslaških klubov. Daj ste osamljeni?

Velika škoda je, da so lokalna tekmovalja odpadla. Troboji obalnih mest so bili poceni, hkrati pa so bili najboljša propaganda za vključevanje novih kadrov. Da je veslanje v Kopru in Piranu zamrlo, ne bi hotel nikogar krititi. Menim pa, da je glavni vzrok v tem, ker v Kopru in Piranu ni požrtvovalnih ljudi, ki bi zbrali okrog sebe mladino. Morda je res premalo čolnov, toda to ni glavni vzrok. Tudi mi imamo težave s tekmovalnimi čolni, saj so razen osmerca vsi neustrezne kvalitete. Če bodo v Kopru in Piranu začeli organizirano delati, bomo prav radi pomagali z vadičiškim kadrom, ki je pri nas razmeroma močan.

In vaša največja osebna želja?

Colarna s pokritim bazenčkom. To bi nam omogočilo zimski trening. Gre za razmeroma majhno investicijo dveh milijonov dinarjev. Fantje in dekleta so to zaslužili in upamo, da bomo naši razumevanje pri pristojnih forumih in pri podjetjih. —lj

Velike mednarodne kolesarske dirke Po Jugoslaviji se udeležuje 72 tekmovalcev iz Belgije, Bolgarije, Danske, Velike Britanije, Nizozemske, Poljske, Romunije, ZAR, Zahodne Nemčije in Jugoslavije. Kolesarji so startali v petek, 24. julija, in bodo prevozili do 2. avgusta 1733 km dolgo pot skozi Slovenijo, Hrvatsko, Bosno in Hercegovino, Srbijo in Makedonijo. Minulo nedeljo so vozili tudi skozi Primorsko. Naša slika kaže skupino kolesarjev, ko zapuščajo Koper. Prvi je Nizozemec Hugens, drugi Jugosloven Jože Šebenik, tretji pa najresnejši kandidat za prvo mesto Belgijec Van der Wecken.

Najboljši kolesarji na primorskih cestah

Ljubitelji kolesarskega športa v koprskem in goriškem okraju so imeli v nedeljo in ponedeljek priložnost opazovati na cesti med Puljem in Vršičem najboljše domače in tuje kolesarje amaterje. Tretja etapa je nameščala vodila od Pulja do Nove Gorice preko Portoroža, Kopra in Ajdovščine. Na leteči cilj v Kopru je prvi prispeval Valičič, žal na se slovenska obala ni preveč proslavila, saj so organizatorji pozabili zaznamovati cesto pri Portorožu in so nekateri tekmovalci zavili namesto proti Kopru proti Piranu. Zelo zanimiv

boj se je razvil v črnokalskih klančih, kjer so nekateri tekmovalci diktirali hud tempo 35 km na uro. Pridobili so si sicer dve minuti prednosti, ki pa so jih pozneje izgubili, tako da je prispeval na cilj v Novi Gorici večja skupina tekmovalcev, v kateri so bili vsi favoriti. V odločilnih etapi Nova Gorica—Ljubljana je na Vršič prvi privozil s skoraj triminutno prednostjo Belgijec Van Der Wecken. Zelo verjetno bo njegova prednost že dovolj za prvo mesto.

IZOLA NAS JE RAZOČARALA

V nedeljo je bilo na sporednu predzadnje kolo obalne nogometne lige. Tomos je visoko premagal Mehanotehniko, medtem ko je Izola B izgubila s Koprom B 3:0 p. f. Koprsko moštvo se je sicer pojavilo na igrišču hkrati s sodnikom in delegatom, vendar Izolanov pa ni bilo od nikoder. Morda so iz upravičenih vzrokov izostali, vsekakor pa je nešportno, da niso nasprotnika in službočnih o tem obvestili.

Zadnje kolo bo na sporednu prihodno nedeljo s srečanjem Koper B—Vodna skupnost in Delamaris proti Mehanotehniku. Prvo mesto je že oddano Kopru, medtem ko ima za drugo mesto največ možnosti Mehanotehniku. Na zadnjem mestu je obtičala Izola B, ki iz nerazumljivih vzrokov ne posveča pozornosti svojim rezervnim igralcem.

Zensko pokalno prvenstvo, ki bi moral biti v Kopru, je Odbojkarska zveza Slovenije odgovarala zaradi premajhne udeležbe.

ODBOJKA

IZOLI IN KANALU NI USPELO

Pred dnevi je bilo v Kanalu ob Soči pokalno prvenstvo Slovenije v odbokji za moške. Nastopilo je 7 ekip, med njimi tudi prvaka koprskega in goriškega okraja Izola in Kanal. Kakor je bilo pričakovati, so prva mesta odnesle ligaške enajstorice. V finalu je Ljubljana premagala Novo mesto s 3:2, tretje mesto pa je osvojila Mežica pred Jesenicami.

Zensko pokalno prvenstvo, ki bi moral biti v Kopru, je Odbojkarska zveza Slovenije odgovarala zaradi premajhne udeležbe.

Plavalo tekmovalje v Piranu je dalo naslednje rezultate:

50 m prosti, pionirji: 1. Milan Koren (Pi) 0:36,2; 2. Svetina Mirko (Pi) 0:38; 3. Koršič Vanja (K) 0:40; 4. Šuster Mile (I. B.) 0:42; 5. Jakopič Stojan (K) 0:44; 6. Antonič Drago (I. B.); 7. Lesjak Klaudi (Pi).

50 m hrbtno, pionirji: 1. Bradaščak Rastko (K) 0:51; 2. Jakopič Stojan (K) 0:55; 3. Čeligoj Lado (I. B.) 1:22,2.

50 m prsno, pionirji: 1. Slapernik R. (Pi) 0:39; 2. Plesničar Mitja (Pi) 0:42,9; 3. Šuster Mile (I. B.) 0:47; 4. Lešnik Andrej (K) 0:50,6; 5. Orel Miklavž (K) 0:51; 6. Hiršman Dadi (K) 0:52,6.

3 kрат 50 m mešano pionirje: 1. Piran 2:10,6; 2. Koper 2:30.

4 kрат 50 m prosti pionirji: 1. Piran 2:33,9; 2. Ilirska Bistrica 2:51,4; 3. Koper 3:00,8.

50 m prosti pionirje: 1. Koršič Katja (K) 0:40; 2. Kregar Nada (I. B.) 0:42,1; 3. Jankovič (Pi) 0:49; 4. Kolega (Pi) 0:55,2; 5. Mandekič Mirka (I. B.) 0:58,1.

50 m prsno, pionirje: 1. Vučko (Pi) 0:44,8; 2. Moškon (Pi) 0:48; 3. Kovač Nada (K) 0:50; 4. Kante Nada (I. B.) 0:54; 5. Kregar Neda (I. B.) 1:00; 6. Mandekič Mirka (I. B.) 1:00,4.

50 m hrbtno pionirje: 1. Koršič Katja (K) 0:47,8; 2. Vučko (Pi) 0:49.

50 m prosti, pionirje: 1. Tič Igor (K) 1:13,2; 2. Čotar Edo (I. B.) 1:14,3; 3. Klanjšček Jože (K) 1:19; 4. Kveder L. (Pi) 1:21; 5. Korel Lucijan (I. B.) 1:24.

100 m prosti mladinci: 1. Slapernik Borut (Pi) 1:32; 2. Lovrec Milan (K) 1:32,3; 3. Brodnik (K) 1:56,4; 4. Verglez Aci (K) 1:57,4.

100 m hrbtno mladinci: 1. Svetina (Pi) 1:25,4; 2. Verglez Peter (K) 1:39; 3. Tič Mitja (K) 1:45,4.

4 kрат 100 m prosti mladinci: 1. Koper 1:36,1; 2. Ilirska Bistrica 1:42,2.

PLAVANJE

Dve uspeli plavalni tekmi

100 m prosti mladinki: 1. Koršič Katja (K) 1:35; 2. Vučko (Pi) 1:36,8; 3. Jankovič (Pi) 1:51,9; 4. Roža Matičar (K) 1:53.

100 m prsno mladinci: 1. Slapernik Borut (Pi) 1:35,8; 2. Lovrenc Milan (K) 1:37,2; 3. Plesničar Matjaž (Pi) 1:38,5; 4. Verglez Aci (K) 1:57,4.

4 kрат 50 m prosti pionirji: 1. Koper (v postavi Jakopič St., Koršič V., Falatov I. in Bandelj D.) 2:35,2; 2. Piran (Svetina, Lesjak, Černe, Kolenc) 2:48.

100 m metuljček članji: 1. Eržen Lojze (Pi) 2:20; 2. Mlakar Ivan (Pi) 2:47.

100 m hrbtno mladinci: 1. Svetina Rajko (Pi) 1:30,6; 2. Verglez Peter (K) 1:38; 3. Kveder Lovro (Pi) 1:38,2; 4. Masterl Diki (K) 1:45.

100 m prosti mladinci: 1. Tič Igor (K) 1:38,8; 2. Simonovič (Pi) 1:59,2; 3. Štefanec Jože (Pi) 2:18,7.

100 m prsno mladinke: 1. Moškon (Pi) 1:43,5; 2. Vučko (Pi) 1:48,2; 3. Matičar Roža (K) 1:49; 4. Kovač Nada (K) 1:54,6.

3 kрат 50 m mešano pionirji: 1. Koper (Falatov, Orel, Bandelj) 2:13,9; 2. Piran (Slapernik, Černe, Lukin) 2:21,3; 3. Koper II (Katalan, Dadi, Stojan) 2:37,2.

3 kрат 100 m mešano članji: 1. Piran (Slapernik, Terčon, Svetina) 4:29,6; 2. Koper I. (Masterl, Lovrec, Morato) 4:51,2; 3. Koper II. (Verglez P., Verglez A., Klanjšček) 5:17,7.

3 kрат 100 m mešano pionirje: 1. Koper (Tič I., Zeležinger, Jazbec) 4:33,5; 2. Piran (Eržen, Mlakar, Strancar, Simonovič) 5:58,6.

4 kрат 100 m prosti mladinci: 1. Koper (Tič M., Masterl, Klanjšček, Morato) 5:28,2; 2. Piran (Glavina, Terčon, Slapernik, Kveder) 5:48.

V vaterpolo tekmi so mladinci TVD Partizan iz Pirana z rezultatom 8:2 (polčas 3:1).

Dramar

Napoved vremena
za čas od 30. julija do 7. avgusta 1959

Na splošno je sedaj v Jugoslaviji lepo, suho in toplo vreme. Verjetno pa bo v prihodnjem tednu v popoldanskih urah deževalo, naјveč po eno uro. To bodo le krajevne plohe, brez večjih posledic. Največja dnevna temperatura zraka bo okrog 31 stopinj C. Pridržavati je, da bodo le krajevne plohe, brez večjih posledic. Največja dnevna temperatura zraka bo okrog 31 stopinj C. Pridržavati je, da bodo le krajevne plohe, brez večjih posledic. Največja dnevna temperatura zraka bo okrog 31 stopinj C. Pridržavati je, da bodo le krajevne plohe, brez večjih posledic. Največja dnevna temperatura zraka bo okrog 31 stopinj C. Pridržavati je, da b

Mnogomoščvo v Indiji

Indija je dežela kast. V Malabarju v južni Indiji živi med drugimi tudi kasta Pašajnov, ki se zvesto držijo prav čudnega in nena-vadnega običaja, povzetega po verskih izročilih: Vsi bratje iste rodbine smejo imeti le eno ženo. Če bi se kak brat predrnjal in bi si vzel ženo edinole zase, bi ga pleme takoj izgnalo.

Razumljivo je, da pride v takih zakonih dostikrat do preprirov, nereditko celo do prelivanja krvi. V mnogih primerih te vrste zakona pa vrla tudi mirna sreča in vsakemu izmed bratov se ne zdi nobena stvar na svetu bolj sama po sebi razumljiva kakor to, da pripada ena in ista žena vsem skupaj. Stroge predpise pa je treba seveda brez pogojno upoštrevati,

da ne hodijo zakonski možje drug drugemu v zelnik. Če na primer eden izmed bratov stopi v ženino sobo, pusti pred vratim svoje sandale. To je zgovorno znamenje, ki ne dopušča nesporazuma.

ZDA IN TURIZEM

ZDA se v turističnem pogledu vedno bolj približujejo lastnemu kontinentu in Aziji, medtem ko se stari Evropi nekam odmikajo. Po uradnih poročilih se je lansko število evropskih turistov v primerjavi z letom 1957 precej zmanjšalo, zvišal pa se je obisk južnoameriških turistov kakor tudi iz nekaterih azijskih držav. Največji pritok turistov prihaja iz sosednje Kanade. Njeni državljanji so lani pustili v ZDA 425 milijonov dolarjev. Precej tudi Mehikanci. Celotni dohodek turizma pa je ZDA lani prinesel 825 milijonov dolarjev, kar je pet odstotkov več kot leto dni prej. V to pa ni vštetih še 90 milijonov dolarjev, ki so jih inozemski gostje plačali za prevoz na ameriških ladjah in letalih.

»Delfini, delfinil!«

Koga še ni dvignil ta klic, če je bil nekje ob morju ali se je vozil po njem? Vse drvi, da jih vidi. Kdo bi se potem čudil poklicnem ribičem, ki jim veliki morski sesalec povzroča toliko škode!

V nekem majhnem japonskem pristanišču so Američani snemali film iz pomorskega življenja. Za glavno sceno je režiser najel 350 ribičev iz bližnje in daljne okolice. Oblečeni v krasne samurajske kostime in pokriti z velikanskimi lasuljami so, razmeščeni po obali in po nešteth čolnih v slogu 19. stoletja, čakali na snemanje. Ki bi se po več uspehl poskusil moralno pravkar pričeti. Prav tedaj pa se je povsem izven programa oglašil iz vaškega zvočnika razburjen klic: »Delfini, delfini!«

Kot bi trenil, se je slika spremnila. Ne gleda na svoja zgodovinska oblačila so ribiči poskakali v čolne in na vso moč zavesili iz pristanišča. Vsi klici in kriki filmarjev so bili zaman. Ribiči so hiteli za plenom. Sreča se jim je pošteno nasmehnila: ujeli so 270 delfinov, kar jim je prineslo skoraj poldrug milijon.

Slavna Sofija Loren se je vrnila domov v Rim prvič, odkar se je v Ameriki poročila s še neločenim filmskim producentom Carлом Pontijem. Pravijo, da je bila zelo razburjena in ganjena do solz, ko jo je množica prijateljev, občudovalcev, fotografov in novinarjev skoraj zasula z rožami, telegrami in drugimi dobrodošlicami. Sofija je sedaj prišla z Dunaja, kjer je snemala zunanje posnetke filma »Olimpia«, notranje pa bodo snemali v studijih podjetja Titanus v Rimu. Baje bo potem snemala še v Neaplju s Clarkom Gableom.

Palica — radio za »policijske« pravijo najnovejši napravi na Angleškem. Z njo so preskrbeli vse nočne stražarje. Palica služi obenem kot antena. V primeru nevarnosti ali alarmu je treba pritisniti le na gumbo na palici, pa je slišati radiosignal v glavnem poslopju. In dežurni lahko takoj telefonira policiji ter prosi za intervencijo.

delfinil!«

dinarjev, ameriška filmska družba pa je knjižila izgubo šest milijonov dinarjev in še štiri izgubljene lasulje povrh.

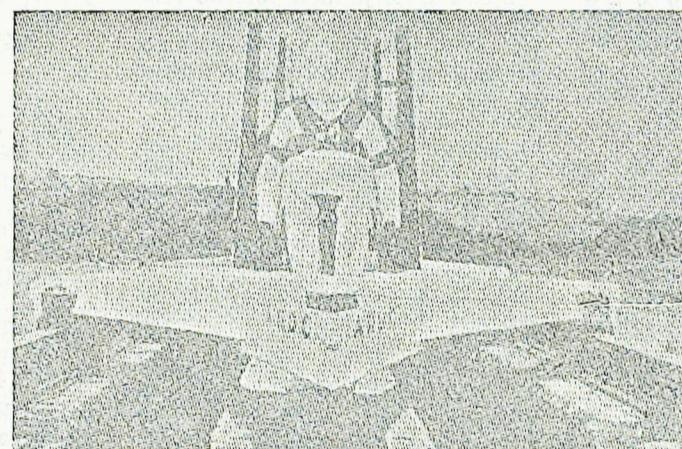
Kače-Šiba Tajlandije

V Tajlandiji je mnogo strupenih kač. Dnevno pičijo na desetine domačinov, toda nihče jih ne preganja, niti ne ubija. Buda jih ščiti, čeravno predstavljajo stalno nevarnost za prebivalstvo, zlasti ob velikem deževju. Debele so kot drevesne veje ali pa tanke kot prst. Vendar kača ne pliš, razen v svojo obrambo. V veliki vrčini spe po ves dan na skalah, zvezcer se pa plazijo med visokimi travami in si isčejo hrano. Tedaj se zgoditi največ nesreč. Domäčini se ob večernih urah vračajo z dela na svoje domove in ker je kača med visoko travo težko opaziti, je nevarnost, da stopijo nanjo, nakar kača piči.

V Bangkoku je inštitut Pasteur, ki izdeluje protistrup za kači piči in ga nato razpošilja podčeškškim dispanzerjem. Od domačinov kupuje žive kače, ki jih ti polove. Pitone, kobre in gače plačuje na meter, to je po dolžini in tudi po teži. V tem zavodu goje strupene kače v nekakih kotlih iz cementa in posebnih uslužbenic jih hranijo in jim tudi odvzemajo stup, ki ga potem uporabijo za izdelavo protistrup. Ti može prav dobro poznači pravilen trenutek in položaj, kako prijeti kačo, da ne more pičiti. Zgrabijo jo pod glavo in jo trdno drže s prsti brez kakih rokavic ali drugega zaščitnega sredstva. Enkrat tedensko jim po dolgi cevi vlijajo v žrelo mleko, kar pomnoži dozo stupra, ki jim ga odvzamejo, nato jih spravijo v njihove kotliče.

Vrt zavoda Pasteur, v katerem živijo te najbolj strupene kače, je postal znamenitost Bangkoka.

Prevedla: K. L.

Tale možic, ki se zdi, da je na saneh, lahko teče s hitrostjo 1800 km na uro. Uporabljajo ga v Novi Mehiki in spustijo v tek, kadar se približujejo veliki viharji. Baje jih odlično užene. Možic se je do zdaj dobro obnesel pri prvih poskusih.

krat. Naslednji dan sta se vrstila: eden je spal, drugi je delal.

Kakor bi odrezal, smrti ni bilo več. Najslabočnejšim se je tako naglo začelo obračati na bolje, da bi človek lastnim očem ne verjel. Tretji dan so po berglari pritezli iz koč bolnikti, ki so bili že tedne prikovani na svoje postete. In tisti dan je sonce na poti proti severu prvič radostno pogledalo čez skalnate stene soteske.

»Niti enega ne dobis,« je Čok zabrusil evilečemu in moledujocemu Wentworthu. »Skorbut te še potipal ni. Sam si požrl celo vrečo krompirja in ga imaš dovolj za dvajset let. Šele odkar sem tebe spoznal, razumem boga. Vedno sem se čudil, zakaj je pustil hudiča živega. Zdaj pa vem. Iz istih nagibov kakor jaz tebe. Pa je vendorle krivica, da kar v nebo vpije.«

»Deber svet,« je Dimač rekel Wentworthu. »Ti ljudje tukaj se naglo popravljajo. Midva s Čokom bova čez teden dni odrinila in tako boste sami ostali med njimi. Dobro veste, da že premišljajo, kako bi vam v kar najobilnejši meri izkazali hvaležnost! Tamle je pot. V esemajstih dneh prideš v Dawson.«

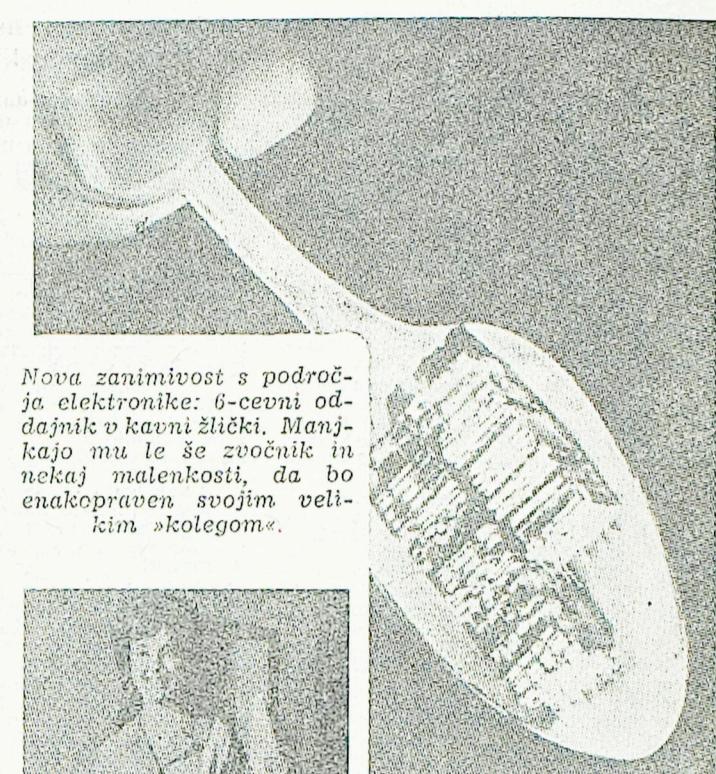
»Kar pobriši jo, Amos,« je dodal Čok, »če ne, bo tisto, kar sva midva imela, nedolžno božanje v primeri s tistim, kar so ti namenili tvoji ljubi prijatelji.«

»Gospoda, prosim vaju, poslušajta me,« je moledoval Wentworth. »Truje sem. Poti ne poznam. Naj potujem z vama. Tisoč dolarjev vama dam, če mi dovolita oditi z vama.«

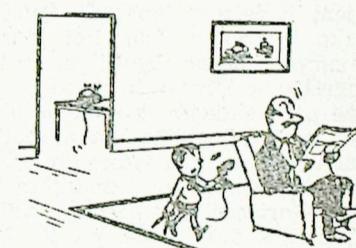
»Seveda,« je rekel Dimač in se hudomušno nasmehal. »Če bo le Čok zadovoljen.«

»Kdo? Jaz?« in Čok je otrplil kot drenov kol. »Kaj pa sem jaz? Listne uši so otroci napuha, če bi jih človek primerjal z mojo ponujnostjo. Črv sem, ličinka, brat govnača, otrok muhe enodnevnice. Ne bojim in ne sramujem se ničesar, kar leže, se plazi ali pika. Da bi pa potoval s tako zmoto stvarstva kot si ti, nak, tegu pa ne bi prenesel. Izgini! Nisem prevzeten, toda če te samo pogledam, se mi kar želodec obrača.«

In tako je Wentworth odpotoval sam. Vlivel je sani, naložene s hrano, ki naj bi zadostovala do Dawsona. Bil je že miljo od naselbine, ko ga je dohitel Čok.

Domači robot so doobile gospodinje s tole napravo, ki čisti in lošči tla, in sicer sto kvadratnih metrov na uro. Aparat še preizkušajo. Strokovnjaki zatrjujejo, da bo s svojim »magnetičnim spominom« lahko opravljal sam to delo, le prvič ga bo moral voditi gospodinja. Napovedujejo že tudi mehanične roke za razna dela v kuhinji.

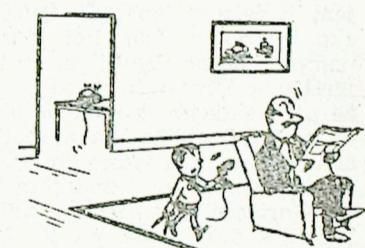
— Očka, tebe kličejo...

KREMELJ DOBI PRIRASTEK

Na prostranem ozemlju moskovskega Kremlja bo v dobrém letu zraslo novo poslopje, namenjeno kongresom, partizanskim in množičnim proslavam. Opremljeno bo s televizijskimi in radijskimi, telefonskimi in kino aparati. Docela sodobno urejeno bo izročeno uporabni sredi oktobra prihodnjega leta.

»DUNAJ« NA DONAVI

V avstrijski ladjedelnici Korneuburg so v začetku julija splavili 86 m dolgo motorno ladjo z 850 BRT. Dalj so ji imenovali »DUNAJ«. Na krov bo lahko sprejela 210 potnikov. Dva motorja po 1200 KS jo bosta poganjala do 29 km hitrosti po Donavi, kjer bo služila tujskemu prometu. »Dunaj« je največja potniška ladja, ki so jo doslej zgradili v Korneuburgu. Naročnica je bila SZ.

»Stopi no sem! Sem z njimi! Izkašljaj jih na dan!« se je oglasil njegov pozdrav.

»Ne razumen,« je rekel Wentworth in se tresel oh spominu na temeljite batine, ki mu jih je bil Čok našel z rokami in nogami.

»Tisti tisoč dolarjev, no. Kaj ne razumeš? Tisti tisoč dolarjev, ki ti jih je dal Dimač za tisti garjavi krompir. Alo, na dan z njimi!«

In Amos Wentworth mu je ponížno in ne da bi črnih, izročil vrečico z zlatim prahom.

»Upam, da te bo spotoma vendor ugriznil kak dihur in ti vcepil rjovečko steklino.«

Tako se je Čok poslovil od Amosa Wentwortha — zmote stvarstva.

Desete poglavje

KAKO STA PREKUPČEVALA Z JAJCI

Neko jutro, ko je bilo tako mraz, da je kar drevje pokalo, je v prostorni trgovini A. C. družbe v Dawsonu Lucila Arral pomignila Dimača, naj pride k prodajni mizi, kjer je kupovala obleko. Bila sta sama, kajti prodajalec je bil pravkar odšel v skladisče. Kljub temu, da so bile ogromne peči na pol razbeljene, so Lucili nežne ročice tišale v kožuhovinastih rokavicah.

Dimač se je njenemu molčečemu pozivu takoj pokoril. Sicer pa ni bilo tedaj v vsem Dawsonu moža, ki bi se ne bi počutil počasnenega, če bi »padel v oči« Lucili Arral, subretki majhne gledališke družbe, ki je vsak večer igrala v mestni operi.

»Vse je nekam mrtvo,« mu je potožila z ljubko nejedoljo, ko sta si podala roke. »Že ves teden ni bilo nobene stampede. Tisti maškaradni ples, ki nam ga je nameraval prirediti Skiff Mitchell, je ododen. Ljudem je začel pojavljati zlati prah. Gledališče je vsak večer na pol praznol. In že cela dva tedna ni bilo pošte od onstran gora. Skratak, mesto se je skobacalo v svoj brlog in zadremalo. Treba ga je oživeti in nama to ne bo težko. Ni ga na svetu, ki bi bil sposobnejši od naju, tem zaspancem malo nakaditi. Veste, Hudournika sem pustila na cedilu.«

Jack London: 59
SMOKE REVIEW

»Deset mi jih dajta, samo deset, pet samo, druge pa vzemita vse,« je evilih. Zaškripal je z zobmi, pobesnel od srda in že nagnil glavo, da bi ugriznil Dimača v meča. Pa se je vendor premislil in se zatekel k moledovanju. »Samo pet,« je vekal. »Samo pet, lepo prosim. Saj sem ga vama hotel jutri zjutraj vsega izročiti. Da, hotel sem. Krompir, to je življenje, to je življenje. Samo pet mi jih dajta!«

»Kje pa je druga vreča?« je Dimač vprašal na slepo srečo.

»Ni je več, sem pojedel,« se je glasil nedvomno resnični odgovor. »Samo to ga je še, kar ga je v vreči. Samo nekaj mi jih dajta, drugo pa naj bo vajino.«

»Požrl si ga!« je besnel Čok. »Polno vrečo si ga sam požrl, medtem ko so ti nesrečni smolikave umirali prav zaradi pomanjkanja krompirja! Na, to je zate! Pa še to! Na, ti svinja! Na, ti prasec!«

Prva brea je odtrgala Wentwortha od Dimačevih kolen, druga pa ga je nekolikokrat zakotalila po snegu. Čok je pa venomer nadaljeval.

»Pazi na svoje palce,« je bila edina beseda, ki je prišla iz Dimačevih ust.

»Ne boj se, saj rabim peto,« je odvrnil Čok. »Le pazi, boš videl, kako lepo mu bom v rebra izdolbel luknjo! Čeljust mu bom odčesnil. Na! Pa še to! Zakaj si nisem danes obul podkovanih škornjev. Ti mokasini niso nič prida! Ti svinja, ti!«

Tisto noč ni v naselbini nihče spal. Vso noč sta Dimač in Čok hodila po kočah in delila nesrečnim bolnikom zdravilni krompirjev sok. Vsak je dobil četrz žlice naen-